ЦАНА НУМАРУ—5 КАП.

УМОВЫ ПАДПІСКІ (з дармовым дадаткам „Прафрух“)
На 1 мес. — 90 к.
„ 3 мес. 2 р. 60 к.
„ 6 мес. 5 р. —
„ 12 мес. 9 р. 75 к.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ
За радок нонп. пасьля тэксту—50 к., Іншагародн. абвесткі—1 р. за радок. Насрод тэксту—у два разы даражэй. Пры шматразовым друкаваньні—скідка. Звыш тарыфу, згодна пастановы СНК ад 10-IX—24 г. бярэцца 10 проц. —вадаку.

Падпіска і абвесткі прымаюцца ў гал. канторы газ. „ЗЬВЯЗДА“ Менск, Савецкая, 63, 3-ці паверх, тэл. 7-81.

ПРАЛЕТАРЫ ЎСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЗЬВЯЗДА

Орган Цэнтральнага Камітэту Камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Менскага АК КП(б)Б

ТЭЛЕФОНЫ:
Рэдактар . . . 10-74
Сакратар . . . 6-19
Партсэктар . . . 13-80
Сэктар інфармацыі . 13-80
Начны рэдактар . . 6-42
Галоўная кантора . 7-81
Аддзел падпіскі . . 7-81
» абвестак . . 7-81

НЯДЗЕЛЯ, 6 ліпеня 1930 г.
№ 156 (3754)
Год выданьня—XIV.

РЭДАКЦЫЯ І ГАЛОЎНАЯ КАНТОРА
МЕНСК, Савецкая, 63.

XVI зьезд УсеКП(б)

Спрэчкі па дакладу тав. Арджанікідзэ

ПРАМОВА тав. ЯРАСЛАЎСКАГА

Пасьля дакладу ЦК і спрэчак па гэтым дакладу, пасьля дакладу тав. Арджанікідзе можна было-б менш спыняцца на пытаньні аб барацьбе з правымі і з апазыцыяй наогул. Але я хацеў бы паведаміць некаторыя асобныя факты, якія маюць, мне здаецца, значэньне для далейшай нашай барацьбы з рэшткамі апазыцыйных груп. Троцкі, друкуючы заграніцай свой «бюлетэнь» са ўсемагчымымі паклёпніцкімі, гнюснейшымі выдумкамі і нападкамі на партыю і органы савецкай улады, блёкуецца з рэнэгатамі камуністычнага Інтэрнацыяналу ўсемагчымых адценьняў, фактычна супрацоўнічае з буржуазіяй. Ён мог-бы даскамала аб'яднаць свае выданьні хаця-б «Социалистическим Вестником», таму, то часамі цяжка сказаць, чым адрозьніваюцца паміж сабой гэтыя органы.

Я павінен паведаміць даволі характэрны факт, меўшы месца за апошні час. Нядаўна ў Вене адбылося пасяджэньне выканкому інтэрнацыяналу пралетарскіх вольнадумцаў. Гэта міжнародная арганізацыя бязбожнікаў, сюды ўваходзяць і с.-д. і камуністыя. І вось, на пасяджэньні гэтага выканкому трацкістыя сваімі галасамі падтрымалі с.-д. супроць камуністых і правалілі ўсе прапановы прадстаўнікоў рэвалюцыйнага крыла Інтэрнацыяналу, адкрыта ўзяўшы лінію на раскол Інтэрнацыяналу, на выключэньне камуністых і ўсіх рэвалюцыйна-настроеных рабочых і на аб'яднаньне з буржуазнымі «вольнадумцамі» саюзамі. Не абыйшлося тут і без дапамогі Анжалікі Балабанавай, таксама вам не невядомай, сваім голасам даўшай перавагу трацкістым і с.-д. супроць нас.

Гэты факт характарызуе даволі выразна, якія ўзаемаадносіны існуюць паміж трацкістымі і с.-д. Сёньня—блёк, заўтра — гэтыя людзі поўнасьцю пяройдуць у другі інтэрнацыянал. Што датычыць правых, дык тав. Арджанікідзэ вам падаў даволі грунтоўна нашы спробы ўтрымаць правых ад усіх небясьпечных крокаў, на якія яны пайшлі. Але на што яны разьлічвалі, калі ішлі на шкодныя для партыі крокі? Яны разьлічвалі на заваёву большасьці ў цэнтральным камітэце. Яны на гэта разьлічвалі асабліва тады, калі мы перажывалі вялікія затрудненьні ў хлебазагатоўках і г. д. Яны думалі, што гэтыя труднасьці прымусяць партыю павярнуць на праваапартуністычны шлях. Гутаркі правых аб няправільнасьці і гібельнасьці лініі партыі, аб нягоднасьці кіраўніцтва, асабістыя нападкі на тав. Сталіна і іншых членаў ЦК абвастралі барацьбу. Нельга-ж бясконца нацкоўваць на ЦК, каб гэта не знайшло ў кім-небудзь водгуку.

Калі тав. Томскі гаварыў тут аб тым, што яны, правыя, хутчэй «талстоўцы», дык проста цяжка слухаць аб такога роду «талстоўстве», якое прыводзіць да контр-рэвалюцыйнай пазыцыі ў адносінах да кіраўніцтва нашай партыі. Правыя марылі аб шырокім блёку апазыцыйных груп, як у свой час прабавалі скалаціць блёк трацкістыя і «ленінградская апазыцыя». Мы маем на ўвазе пасьведчаньне аднаго з былых прыхільнікаў ленінградзкай апазыцыі, які гаворыць, — ён перадае пры гэтым словы тав. Зіноўева, што «правыя кідаюць лёзунг (гэта адносіцца да сьнежня 1928 году) накшталт блёку ўсіх апазыцыйных груп, мы-ж ленінградзкая група, павінны быць супроць пляцформы правых. Яны, правыя, гавораць што трэба атрымаць ад селяніна больш прадукцыі для індустрыялізацыі». Закранаючы лёзунг «блёку апазыцыйных груп» («вялікай кааліцыі»), Зіноўеў гаварыў, што «гэты лёзунг можа сустрэць сымпатыю ў вядомых колах, але ён ня можа быць рэалізаваны». Ён дапускаў наступныя магчымасьці: «калі выпрастаецца лінія правых і лінія Троцкага, дык тады вядомае збліжэньне можа быць дасягнута толькі паміж асноўнымі кадрамі, г. зн. старымі бальшавікамі, якія працавалі пры Леніне і з Леніным». Па яго словах, «моладзь, як трацкісцкая, так і бухарынская, аднолькава варта». Зразумела, што блёк толькі паміж «старымі», вядома, ня мае ніякага значэньня, калі за імі няма больш шырокіх мас, больш маладых. Гэтыя ўвёртлівыя фармулёўкі, якія даваў тады т. Зіноўеў, вядома, ня маюць палітычнага значэньня, а значэньне мае самы факт гутарак і перагавораў аб магчымасьці такога блёку, перагавораў аб такім блёку з удзельнікамі другой «шырокай апазыцыі», якая распалася да XV зьезду, гэта трэба мець на ўвазе.

Таму калі тут тав. Томскі гаварыў аб тым, што «мы спальваем масты», дык некаторыя таварышы правільна адзначалі, што спальваюць яны на справе толькі пярылы ў гэтых мастоў, а самі масты, як быццам, яшчэ застаюцца. Ці хочуць гэтага, ці ня хочуць Мікалай Іванавіч або Аляксей Іванавіч, а справа ўсё-ж такі зводзіцца да таго, што пакольки вы пачынаеце змагацца супроць ЦК партыі, адзінай маналітнай пралетарскай партыі, дык гэта азначае, што ваша праграма заўтра зробіцца праграмай варожае пралетарыяту клясы. ДПУ дапамагло нам пазбавіцца ня толькі ад дзейнасьці раду падпольных арганізацый і іх удзельнікаў, выключаных з партыі, але таксама пазбавіцца ад членаў партыі, якія прымалі ўдзел у гэтых падпольных арганізацыях. Мы маем на ўвазе мясьнікоўцаў, якія дакаціліся да выданьня ў Парыжы невялічкага лісточку «Суд труда», у якім прапаведуецца блёк тых сацыялістычных партый, якія павінны дзейнічаць, па думцы Мясьнікова, як «адзіны антыкапіталістычны фронт», які аб'ядноўвае **ўсе групы, саюзы, партыі, што ставяць сваёй мэтай абарону інтарэсаў працоўных».**

Вядома, пад такой фармулёўкай можна аб'яднаць і меншавікоў, і эсэраў, і каго хаця.

За гэты час была ліквідавана арганізацыя рабочай апазыцыі ў Омску, у якой прымалі ўдзел члены партыі. Гэтыя члены партыі, прыяжджаючы ў Маскву, гутарылі з т. т. Шляпнікавым, Мядзьведзевым, пры чым не атрымалі ад іх рэзкага адпору. Наадварот, ад гэтых гутарак у омскіх прыхільнікаў «рабочай апазыцыі» стварылася ўражаньне, што трэба толькі зьмяніць формы работы, што ня трэба легальна весьці гэту работу. Замест таго, каб паведаміць партыі, ЦК і ЦКК аб тым, што вось якая група ёсьць, што людзі вядуць падпольную работу, гэтыя таварышы, якія заявілі ў свой час у друку аб згодзе з генэральнай лініяй партыі, усё-ж трымалі сябе настолькі непартыйна ў гэтым пытаньні, што, вядома, ня могуць зьняць з сябе адказнасьці за тое, што некаторыя з членаў гэтай арганізацыі дакаціліся да стварэньня проста контр-рэвалюцыйнай арганізацыі.

Таму, таварышы, неабходна сказаць, што нельга дапускаць, нават, найменшай спробы падтрымаць існаваньне такіх арганізацый: калі члены партыі ведаюць аб такіх арганізацыях і не паведамляюць аб іх партыі, яны адказны за гэтыя арганізацыі, а да іх трэба ўжываць самыя рашучыя меры, аж да выключэньня з партыі. (Галасы з залі: мала гэтага).

Што датычыць тых членаў партыі з ых, аб якіх я вам гаварыў, дык яны дагаварыліся да такіх рэчаў, што на практыцы Угланаў—улада, што трэба было, скарыстаўшыся тым, што ён быў сакратаром МК, проціластавіць МК—ЦК, трэ' было дзейнічаць, як належыць, трэ' было дзейнічаць, як швэдзкія правыя. Вось да чаго людзі дагаварыліся.

ЦКК змагалася супроць антыпартыйных груповак, якія стварыліся на лініі нацыянальнай. ЦКК выключыла з партыі вельмі відных адказных работнікаў, як Мухтараў, Мансураў, Вэнбаеў і інш., якія прымалі ўдзел у Султан-Галіеўскай арганізацыі, зьвязанай з пан-ісламісцкімі коламі Турцыі і ў іншых краёх, якія перадавалі сюды вельмі сакрэтныя дакуманты для апублікаваньня, што марылі аб стварэньні пан-турцысцкага інтэрнацыяналу процістаўленага Камінтэрну.

Нашы кантрольныя органы прарабілі за гэты час вялікую работу па чыстцы партыі ад чужых элемэнтаў, ня гледзячы на асобы. Мы натыкаліся часамі на тое, што людзі, займаўшыя ў нас буйныя партыйныя пасты, рабілі вялізарныя злачынствы ў мінулым, і ня толькі ў мінулым. Я маю на ўвазе такую справу, як справу Велі-Ібрагімава. Формы Ібрагімаўшчыны па некаторых даных яшчэ да гэтага часу застаюцца ў крымскай арганізацыі. На глебе зацісну самакрытыкі і сямейнасьці адбываліся такога роду рэчы, як меўшыя месца факты ў Арцёмаўску, Астрахані і цэлым радзе іншых месц. Такія рэчы ня менш небясьпечны для нас, чым змаганьне апазыцыйных груп, таму, што тут людзі выступаюць не апазыцыянэрамі, не фракцыянэрамі, а «прыхільнікамі» лініі партыі.

Чыстка партыі, якую мы правялі, як меру праверкі нашых радоў, ачышчэньня ад нягодных, разлажыўшыхся, бюракратаў, чужых элемэнтаў, якія зрасьліся з чужым асяродзьдзем, мела вялізарнае значэньне, яна падняла аўтарытэт партыі, яна ўмацавала пралетарскі касьцяк нашай партыі, яна ўліла сьвежую кроў у нашу партыю, яна падкавала тэарэтычна членаў партыі.

Але трэба сказаць, што далёка ня ўсе праверачныя камісіі правільна зразумелі значэньне гэтай чысткі, іншыя хвасьцісцкі цягліся за беспартыйнымі масамі. Іркуцкая акруговая кантрольная камісія паведамляе, што з прычыны таго, што беспартыйныя масы праявілі вялікую актыўнасьць, дык Тайнінскі райком паслаў запытаньне тэлеграфна: «у сувязі са ўзьняцьцем актыўнасьці беспартыйных мас, ці можна на беспартыйныя сходы пускаць камуністых. Тэлеграфуйце». (Сьмех). Справа даходзіла да таго, што людзі баяліся пускаць на беспартыйныя сходы камуністых (Сьмех). У аднэй акрузе быў склікаць ў адным месцы сход, на якім абгаворваліся характарыстыкі на членаў ячэйкі і тут-жа выносілі пастановы: каго з партыі выключыць, каго пакінуць. У гэтым выпадку не партыйная арганізацыя, а вясковы сход рашаў, па сутнасьці справы, каго трэба пакінуць у партыі, а каго выключыць. А калі вы прымеце пад увагу тое, што на вясковых сходах нярэдка кулак верхаводзіць, дык такога роду чыстка прыводзіла да таго, што часамі добрых камуністых выключалі, а дрэнных пакідалі.

Пробы кулакоў скарыстаць чыстку мелі месца ў многіх мясцох. У радзе месц мы мелі няправільныя падыходы асобных праверачных камісій. Таму нам, пры разглядзе апэляцый, прыходзіцца пастановы вельмі і вельмі многіх камісій адмяняць.

Я звароачаю ўвагу на тое, што мы ў часе гэтай чысткі ўдарылі па такіх зьявішчах, як адмова ад уваходжаньня ў калгасы. Мы, напрыклад, за адмову ад уваходжаньня ў калгасы і за ўтойваньне хлебных лішкаў выключылі ў часе гэтай чысткі 3,6 проц. з усіх выключаных з вясковых ячэек. Мы вызвалілі партыю ад чужых элемэнтаў, іх было выключана 16,9 проц. у адносінах да ліку ўсіх выключаных, 17 проц. выключана за пасыўнасьць; за фракцыйную работу, парушэньне партыйнай дысцыпліны выключана каля 10 проц. усіх выключаных; за бытавыя праступкі — 21,9 проц. і нарэшце злачынныя паводзіны — 12,3 проц. Такім чынам, гэта чыстка дала самыя станоўчыя вынікі ў тым сэнсе, што яна сапраўды ачысьціла рады партыі ад некамуністычных элемэнтаў, якія перашкаджалі нам працаваць, шкодзілі партыі, дыскрэдытавалі яе, паслабялі яе баяздольнасьць. Акрамя таго, атрымалі ў нас вымову 12,9 проц., зьнята за час чысткі з работы за нягоднасьць і неадпаведнасьць 10.711 чал.

Мяне пытаюць аб членах партыі заграніцай. Нам давялося паслаць заграніцу спэцыяльную камісію з членаў ЦКК, якія праверылі нашых таварышоў у Бэрліне, Парыжы, Варшаве, Лёндане, Вене, Гамбургу, Празе, Генуі. Агульны склад пасланых туды членаў партыі ня дрэнны. Выключана з партыі 4 проц. Некаторыя там засядзеліся, іх трэба вярнуць, даць ім магчымасьць папрацаваць у савецкай абстаноўцы.

Але ўсё-ж трэба прызнаць, што нярэдка пасылаюць на замежную работу з невыстарчальнай і з неабходнай у такіх выпадках строгай праверкай. Асобныя людзі нам здраджваюць, падпадаючы пад уплыў буржуазных спакусаў.

Тав. Арджанікідзэ абсалютна мае рацыю, трэба пасылаць для такой работы абсалютна стойкіх, правераных, вытрыманых рабочых. (Аплёдысмэнты).

НА ЗДЫМКУ: дэлегаты Узьбэкістану ў за... ..ялікага Тэатру, ..зе адбываецца зьезд.

Генэральны сакратар ЦК УсеКП(б) тав. СТАЛІН у часе перапынку пасяджэньня накіроўваецца ў Крэмль.

ДЗЕНЬНІК ЗЬЕЗДУ

Ранішняе пасяджэньне 5 ліпеня адкрываецца пад старшынством тав. **Андрэева.** Са справаздачаю аб дзейнасьці дэлегацыі УсеКП(б) у Камінтэрне выступіў тав. **Молатаў,** спатканы працяжнымі аплёдысмэнтамі. Па скачэньні дакладу зьезд праводзіць тав. Молатава доўгімі бурнымі аплёдысмэнтамі. У спрэчках па дакладу тав. Молатава выступіў тав. **Мануільскі.** Пасьля яго прамовы ранішняе пасяджэньне зьезду закрываецца.

На вячэрнім пасяджэньні зьезду працягваліся спрэчкі па дакладу тав. Молатава. Выступілі т. т. **Сю** (кампартыя Кітая), **Нэйман** (кампартыя Нямеччыны), **Торэс** (францускай кампартыі), **Лазоўскі** (Прафінтэрн).

6 ліпеня пасяджэньняў зьезду ня будзе.

На ранішнім пасяджэньні 7 ліпеня —працяг спрэчак па дакладу тав. Молатава.

НА ЗДЫМКУ: Група дэлегатаў XVI зьезду, якія раней вучыліся ва унівэрсытэце імя Сьвярдлова.

Прамова т. Гросмана

(ЦКК)

— Складанасьць нашага апарату, — гаворыць т. Гросман, — робіць яго часамі, недаступным для рабочых і палягчае магчымасьць усякіх скажэньняў, аж да шкодніцтва. Ёсьць шмат такіх установаў, якія нічога, акрамя шкоды, нашай рабоце ня прыносяць. Тав. Гросман прыводзіць у якасьці прыкладу Дзяржстрах, апарат якога каштуе дзяржаве вельмі дорага. Тав. Гросман знаходзіць зусім лішнім існаваньне самога інстытуту Дзяржстраху.

Нам патрэбен, —гаворыць т. Гросман, — фонд для страхаваньня прадпрыемстваў абагуленага сэктару. Але для гэтага зусім ня трэба мець такі грамоздкі, дарагі апарат. Пераходзячы да пытаньня аб ліквідацыі акруг, т. Гросман прыводзіць лічбовыя даныя аб дзейнасьці акруговых апаратаў. Калі 2.000, прыкладна, раёнаў РСФСР патрабавалі на ўтрыманьне апарату 31 проц. усяго кошту кіраўнічага апарату рэспублікі, дык 170 акруг выдаткавалі 43,3 проц. Ліквідацыя акруговага зьвяна — важнейшае мерапрыемства. Трэба толькі, каб раёны мелі столькі-ж, калі ня больш, правоў і сродкаў, колькі да гэтага часу мелі акругі.

Выступленьне тав. Бязыменскага

Тав. Бязыменскі паведамляе, што ён ужо выступаў, праўда, ня з трыбуны зьезду, а са старонак ЦО і адклікнуўся на пытаньні, якія стаяць у полі зроку зьезду, які зараз адбываецца. Ён пісаў у «Правде» аб «Мамаевом побоище» і адносна стылістычных тонкасьцяй тав. Томскага. З трыбуны зьезду тав. Бязыменскі гаворыць аб пралетарскай літаратуры. У прамове тав. Кіршона, — заяўляе прамоўца, — якую вы заслухалі і дзе быў рад бяспрэчна правільных месц, чамусьці выпала самакрытыка. З гэтай прамовы зьезд не пачуў аб перабудове радоў пралетарскай літаратуры, аб небясьпеках на фронце пралетарскай літаратуры і г. д. Аб гэтым трэба гаварыць, бо рабочыя масы ўсё больш і больш пачынаюць прад'яўляць патрабаваньні да нас, пралетарскіх пісьменьнікаў; мы-ж гэтыя патрабаваньні яшчэ шмат у чым ня выконваем. Сьледам за гэтым тав. Бязыменскі чытае «рапарт», у якім характарызуе цяперашняе становішча на фронце пралетарскай літаратуры і пад шумныя аплёдысмэнты дэлегатаў зьезду едка высьмейвае ўсё, што зьяўляецца чужым, шкодным тормазам на шляхох разьвіцьця пралетарскай літаратуры.

Прамова тав. Пэтэрса

(МОКК)

— Барацьбе з бюракратызмам ЦК і ЦКК, — гаворыць тав. Пэтэрс, — за справаздачны пэрыяд удзяляе вялізарную ўвагу. З часу XVI партканфэрэнцыі мы прыступілі да чысткі дзяржапарату, аднак, адна чыстка ня можа карэнным чынам зьмяніць работу апарату. І калі мы кончым — праз год-паўтара — чыстку, трэба будзе неадкладна паставіць пытаньне аб далейшым ходзе барацьбы з бюракратызмам. Мы чысьцілі Наркамфін Саюзу. Вычысьцілі адтуль 14 проц. служачых. Далі туды 100 вылучэнцаў. Аднак, хіба-ж не назіраюцца там пасьля чысткі бюракратызм і скрыўленьні клясавай лініі? І цяпер яшчэ ў Наркамфіне складаюцца нерэальныя пляны. І цяпер яшчэ назіраюцца праяўленьні правага ўхілу на практыцы. У плянава-эканамічным кіраўніцтве Наркамфіну сядзела 30 шаноўнейшых прафэсароў. Каштавалі яны 300.000 рублёў у год. Прафэсары вялі гутаркі супроць палітыкі партыі і нічога карыснага не рабілі для сацыялістычнага будаўніцтва.

За час чысткі ВСНГ мы многіх інжынэраў, працаваўшых у цэнтральных органах, паслалі на вытворства. Яны пасьля прыходзілі да нас, гаворачы: «Навошта вы нас пасылаеце, калі мы і ў вочы ніколі ня бачылі вытворства». Такія «спэцыялістыя» не патрэбны нашай пралетарскай дзяржаве. Нашы кіраўнікі-камуністыя не заўсёды з выстарчальнай пільнасьцю сочаць за прыёмам людзей. У Наркамфіне сядзелі на адказнай рабоце—былы граф Растопчын, гандляр Канель. Навошта яны нам былі патрэбны? Пасьля чысткі мы ў дзяржапарат высунулі больш людзей, чым за ўсе гады рэвалюцыі. Але пара перайсьці да колькаснага размаху да клопатаў аб якасьці людзей, якіх мы вылучаем. Трэба выявіць найбольш вузкія месцы нашае народнае гаспадаркі, найбольш адказныя вучасткі, узмацніць кантроль і нагляд за работай гэтых арганізацый і туды вылучаць новыя кадры. Вялізарны зрух ёсьць у рабоце шэфства над дзяржапаратам. 50.000 рабочых ва ўсім Савецкім Саюзе дапамагалі Наркамфіну ў справе спагнаньня нядоімак. Імі праролена вялізная праца. РСІ найшырэйшым чынам скарыстоўвае ў Маскве рабочых, прыцягваючы іх да ўдзелу ў праверцы работы дзяржапарату. Толькі ў гэтым удзеле найшырэйшых мас у кантрольнай рабоце гарантыя таго, што наш дзяржапарат будзе выконваць дырэктывы партыі. (Аплёдысмэнты).

Выступленьне тав. Ройзэнмана

(ЦКК-РСІ)

Тав. Ройзэнман сваю прамову прысьвяціў рабоце Наркамгандлю. У веданьні Наркамгандлю, — гаворыць прамоўца, — знаходзіцца каля 46 арганізацый, дзейнасьць якіх ён павінен рэгуляваць і кантраляваць. Ня так даўно гэтаму наркамату перадана таксама харча-смакавая прамысловасьць. Наркамгандаль таму становіцца ня толькі плянава-рэгулюючым органам, але і кіраўнічым. Ці можа з такімі складанымі задачамі справіцца цяперашні апарат Наркамгандлю? Не, ня можа, — адказвае тав. Ройзэнман. Ня гледзячы на прынятыя меры, на пэўныя посьпехі, апарат Наркамгандлю працуе слаба. Пытаньне ўпіраецца ў кадры. Між тым, з кадрамі справа стаіць надзвычай кепска. Таму ўся далейшая плённая дзейнасьць Наркамгандлю залежыць ад таго, якая ўвага будзе ўдзелена падбору работнікаў у Наркамгандаль.

Заключнае слова т. Арджанікідзэ

У сваёй прамове тав. Арджанікідзэ даволі ўвагі зьвярнуў на ўмацаваньне мясцовых органаў КК-РСІ. Ня гледзячы на рад пакезаньняў Цэнтральнага Камітэту, — гаворыць тав. Арджанікідзэ, — абласныя і акруговыя арганізацыі амаль зусім не аддаюць увагі падбору работнікаў у органы КК-РСІ. А Уладзімер Ільліч гэтаму пытаньню надаваў вялікае значэньне. І ён у поўнай меры меў рацыю, бо КК-РСІ павінны ня толькі кантраляваць, але і дапамагаць, а таму натуральна, што работнікі КК-РСІ па ўзроўні свайго разьвіцьця, як правіла, павінны быць вышэй работнікаў тых установаў, якія падпадаюць кантролю з боку РСІ. Калі вы хочаце, — зварачаецца тав. Арджанікідзэ да дэлегатаў зьезду, — каб КК-РСІ выконвалі з гонарам свае задачы, вы павінны, як належыць, клапаціцца аб падборы работнікаў у гэтыя органы.

7-я гадавіна канстытуцыі СССР і дасягненьні БССР

Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 г. падзяліла ўсю зямную плянэту на два лягеры: сацыялістычны і капіталістычны.

І да гэтага часу ў лягеры капіталізму пануюць нацыянальная варожасьць і няроўнасьць, каляніяльнае і імпэрыялістычнае прыгнечаньне і г. д.

У лягеры-ж сацыялізму — «узаемнае давер'е і мір, нацыянальная вольнасьць і роўнасьць, спакойнае сужыцьцё і братэрскае супрацоўніцтва народаў».

Кастрычніцкая рэвалюцыя палажыла пачатак пераходнаму ад капіталізму да сацыялізму пэрыяду.

Тут перад намі адразу паўстала задача — пасьпяховага і рашучага перамагчы супраціўленьне контр-рэвалюцыі, пабудаваць магутную пралетарскую дзяржаву, якая сканцэнтравала-б усю эканамічную і палітычную магутнасьць пралетарыяту. Рабочая кляса ў саюзе з працоўным сялянствам пад кіраўніцтвам кампартыі ў агні грамадзянскіх войнаў пераможна справілася з гэтаю задачаю. Савецкія рэспублікі, утвораныя Кастрычнікам, аб'яднаны 7 год назад, на падставах поўнай роўнасьці і суверэннасьці народаў зусім добраахвотна ў вялікі Саюз Сацыялістычных Савецкіх Рэспублік.

Магутная Савецкая дзяржава ставіць перад сабою на вырашэньне грунтоўнейшай задачы пераходнага часу—поўнае зьнішчэньне капіталізму, выкарчоўваньне яго карэньняў, поўнае зьнішчэньне клясаў і пабудову эканомікі на новых сацыялістычных падставах. Вырашэньне ўсіх гэтых задач мяркуе надзвычайную рознастайнасьць тых форм, мэтадаў, якія ўжывае ў працэсе рэканструкцыі народнае гаспадаркі пралетарская дзяржава. «Дыктатура пралетарыяту ёсьць упартая барацьба, крывавая і бяскроўная, гвалтоўная і мірная, ваенная і гаспадарчая, пэдагагічная і адміністрацыйная супроць сіл і традыцый старога грамадзтва». (ЛЕНІН).

Дыктатура пралетарыяту мае свае асаблівасьці ў розныя пэрыяды яе ажыцьцяўленьня, свае формы і мэтады працы. Апошнія 7 год з часу стварэньня Саюзу ССР і прыняцьця Канстытуцыі СССР, на заканчэньні грамадзянскай вайны, вельмі багаты і рознастайны творчай дзейнасьцю па аднаўленьні народнай гаспадаркі, а сьледам за гэтым —рэканструкцыі яе. Зараз перад намі надзвычай высокія, складаныя, нябывалыя да гэтага часу працэсы сацыялістычнага будаўніцтва, якія праходзяць ва ўсіх галінах гаспадаркі СССР і саюзных рэспублік. Пяцігодка выконваецца з посьпехам у больш кароткі тэрмін, па многіх галінах далёка перагнаны даваенны ўзровень, па многіх галінах, на вялікае дзіва капіталістых, пяцігодка будзе выканана за 4—3 і нават 2½ гады.

Зусім роўнаправным членам братэрскае сацыялістычнае сям'і ўваходзіць у склад СССР Беларуская Сацыялістычная Савецкая Рэспубліка. Толькі дзякуючы Кастрычніцкай рэвалюцыі, дзякуючы знаходжаньню БССР у складзе СССР, Беларусь пайшла гіганцкімі крокамі па шляху сацыялістычнага будаўніцтва, па шляху матэр'яльнага і культурнага ўздыму.

Зацяжнасьць грамадзянскіх войнаў на тэрыторыі сучаснай БССР, неаднаразовыя акупацыі і асабліва апошняя — белапольская, дашчэнту спустошылі гаспадарку і павялічылі заняпад культуры рабочае клясы і працоўнага сялянства Беларусі. Толькі дзякуючы Кастрычніцкай рэвалюцыі, дзякуючы супрацоўніцтву працоўных БССР з працоўнымі СССР, магутнаму падтрыманьню з боку СССР, дзякуючы правільнаму і цьвёрдаму кіраўніцтву кампартыі, — БССР за апошнія гады ўзьнялася на нябывалую да гэтага часу вышыню.

Валавая прадукцыя прамысловасьці зараз складае 311 міл. руб., гэта ў той час, калі так нядаўна — у 27—28 г. г. яна складала 118 міл., а 7 год таму назад толькі некалькі дзесяткаў мільёнаў рублёў. Колькасьць рабочых зараз складае 43 тыс. і кожны год узрастае на 7—17 і да 30 проц. Зарплата рабочых (рэальная) за апошнія гады павялічылася на 14—15 проц., прадукцыйнасьць працы павысілася да 20,9 проц. На месцы былых дробных саматужных прадпрыемстваў зараз вырасьлі прадпрыемствы тыпу сапраўднай лёгкай індустрыі; уздымаюцца ўсё новыя і новыя прадпрыемствы, як Асінбуд, дрэваапрацоўчы камбінат і г. д.

У галіне сельскай гаспадаркі БССР мае ўзрост аграмадзянага сэктару да 17,1 проц. У бягучым годзе, паводле папярэдніх падлікаў, аграмаджаны сэктар сельскае гаспадаркі дасьць каля 25 проц. усіх збожжазагатовак па БССР. Мы маем перавыкананьне пляну апошняе веснавое сяўбы калгасамі і саўгасамі, што ў сучасны момант вельмі важна і паказальна. На працягу апошніх год па БССР надавалася асабліва важнае значэньне вырашэньню пытаньня пра агульнае навучаньне і ўжо к XVI зьезду нашай партыі магчыма адзначыць увядзеньне яго, што зьяўляецца надзвычайна важным здабыткам у справе ўзьняцьця культурнасьці працоўных мас. На тэрыторыі БССР раней не існавала ні аднэй вышэйшай навучальнай установы; зараз маем: БДУ, Сельска-Гаспадарчую Акадэмію, Вэтэрынарны Інстытут, а таксама Акадэмію Навук і рад дасьледчых установаў і г. д.

Пралетарыятам БССР пад кіраўніцтвам ЦК КП(б)Б нанесен рашучы ўдар беларускаму нацыянал-дэмакратызму і шавінізму ўсіх колераў.

Кожны пралетар добра сабе ўяўляе, што дзяржава, як такавая, ня вечная. Як толькі задачы, пастаўленыя Камуністычнай партыяй і Савецкай уладай, будуць вырашаны, пралетарская дзяржава пастунова зробіцца лішняй, «яна сама адмірае (Энгельс) у процілегласьць буржуазнай дзяржаве, якая зьнішчаецца пралетарыятам у рэвалюцыі».

Канстытуцыя Саюзу ССР зьяўляецца магутным законадаўчым актам, які зьяўляецца сродкам агітацыі сярод прыгнечаных Захаду і каланіяльных рабоў Усходу за ідэю міжнароднае пралетарскае рэвалюцыі, за ідэю дыктатуры пралетарыяту. Саюз ССР зьяўляецца нічым іншым як правобразам сусьветнага Саюзу Савецкіх Дзяржаў, да чаго пралетары ўсяго сьвету з кожным часам пасьпяхова набліжаюцца.

У вялікі дзень сямігодзьдзя канстытуцыі Саюзу ССР рабочая кляса і працоўныя БССР шлюць сваё братэрскае прывітаньне працоўным усіх іншых савецкіх рэспублік. Яны вітаюць міжнародны пралетарыят, рабочых і працоўных далёкага Кітаю, якія у самаахвярнай барацьбе з сусьветным імпэрыялізмам заснавалі саветы ў частцы сваіх раёнаў.

Сташэўскі.

Прамова тав. Анцэловіча

(ЦК СЕЛЬГАСЛЕС)

Тав. Анцэловіч гаворыць аб лясной гаспадарцы Савецкага Саюзу. Таннае спажываньне лесу ў нас у параўнаньні з нашымі суседзямі, мізэрна. Неабходна падвядзеньне пад лясную гаспадарку тэхнічнай базы, ліквідацыі безгаспадарчасьці, якая прыводзіць да таго, што фут лесу каштуе нам даражэй даваеннага. Наш край можа і павінен ў найкарацейшы тэрмін стаць на першае месца сярод лесаэкспартных краёў сьвету.

ПАДАРУНАК XVI ПАРТЗЬЕЗДУ

Рабочыя - ўдарнікі Валагодзкага дэпо ў падарунак XVI зьезду выпусьцілі звыш пляну з сярэдняга рамонту паравоз і адзін пасажырскі вагон.

НА ЗДЫМКУ: Ударнікі на адрамантаваным паравозе.

Пад знакам абвастрэньня клясавых баёў у фашысцкай Польшчы

Кроў рабочых на вуліцах Лодзі і Шопеніц

СУТЫЧКА ПАМІЖ РАБОЧЫМІ І ПАЛІЦЫЯЙ

ВАРШАВА, 5. 2 ліпеня ў Шопэніцах (Верхняя Сілезія) адбыўся **мітынг, скліканы камуністычнай фракцыяй верхнясілескага сойму.** На мітынгу выступіў з прамоваю дэпутат камуністычнай фракцыі **т. Вячорак. Паліцыя прабавала разагнаць мітынг, аднак, сустрэла рашучы адпор з боку рабочых, якія закідалі паліцэйскіх каменьнем.** Паліцыя дала залп па натоўпе рабочых, якія наступалі. У афіцыйным паведамленьні гаворыцца, быццам, «паліцыя страляла ў паветра», між тым, **адна з удзельніц мітынгу паранена дзьвюма кулямі.** Паводле афіцыйнага паведамленьня польскага тэлеграфнага агенцтва, **15 паліцэйскіх лёгка паранены.**

Як падаюць неафіцыйныя крыніцы, сутычкі ў Шопэніцах мелі вельмі сур'ёзны характар. **Колькасьць дэманстрантаў перавысіла 2 тысячы чалавек.** У часе атакі паліцэйскіх жанчыны выбягалі з дамоў, трымаючы над галавой дзяцей і крычалі паліцэйскім: **«Страляйце, забойцы» і «Няхай жыве рэвалюцыя».** Пасьля залпу паліцыя зноў атакавала дэманстрантаў, 80-гадовы рабочы быў пры гэтым растаптаны коньмі. **У бліжэйшым часе чакаюцца дэманстрацыі пратэсту супроць расстрэлу дэманстрантаў у Шопэніцах.**

ШМАТ БЕСПРАЦОЎНЫХ ПАРАНЕНА

ВАРШАВА. 5. У Лодзі адбылася **сутычка паміж дэманстрантамі-беспрацоўнымі і паліцыяй.** Конная паліцыя **шмат разоў разганяла беспрацоўных, але яны зноў зьбіраліся,** пры гэтым актыўна супраціўляючыся паліцыі. **У выніку сутычак, вялікі лік беспрацоўных паранена.**

Адбыліся дэманстрацыі беспрацоўных і ў Варшаве.

Шматтысячныя мітынгі

ВАРШАВА, 1. У Катавіцах, Карапеўскай Гуце і цэлым радзе іншых прамысловых цэнтраў Верхняй Сілезіі камуністычныя паслы Верхня-Сілескага сойму арганізавалі рабочыя мітынгі. На мітынгах прысутнічала некалькі дзесяткаў тысяч рабочых. Мітынгі прайшлі з вялізарным рэвалюцыйным уздымам.

Вымушаныя манэўры, каб „захаваць спакой“

ВАРШАВА, 30. Зьезд цэнтра-левай апазыцыі ў Кракаве канстатаваў, што ўрад, відавочна, падрыхтоўвае дзяржаўны пераварот. Рэзалюцыя зьезду паказвае, што адхіленьне дыктатуры Пілсудзкага неабходна, каб забясьпечыць межы польскай дзяржавы і яе незалежнасьць.

— Кожная спроба дзяржаўнага перавароту, кажа рэзалюцыя, будзе сустрэнута рашучым супраціўленьнем з боку цэнтра-левых партый. **Паход, арганізаваны пасьля зьезду, прайшоў бяз усякага ўздыму. Прамоўцы заклікалі «захаваць спакой».**

ІНТЭРНАЦЫЯНАЛЬНЫ ВЕЧАР МОПР'у

ДОМ „КУЛЬТУРЫ“

Сёньня, 6-га ліпеня, а 7 гадзіне вечара

адбудзецца

МАСАВЫ МІТЫНГ ПРАТЭСТУ

супроць прыгавару сьмерці ва Львове над т. т. Гіршам, Югэйдам і Проперам

НА ВЕЧАРЫ ВЫСТУПЯЦЬ СТУДЭНТЫ МІЖНАРОДНАЙ ЛЕНІНСКАЙ ШКОЛЫ (італьянцы, гішпанцы, французы, юга-слаўцы, палякі і іншыя.

Уваход па білетах, якія выдаюцца ў АК МОПР.

МЕН. АК МОПР'у

Линейная калибровочная мишень LRT-BE4-V2

Савецкія камбайны

У Запарожскім заводзе с.-г. машын «Коммунар», упяршыню ў СССР, прыступлена да вытворства камбайнаў. У бягучым годзе завод выпусьціць 200 камбайнаў, а пачынаючы з наступнага году — будзе штогодна выпускаць па 5.000 камбайнаў.

На здымку: Камбайны ў двары цэху, якія канчаюць складаць.

ЛЁЗУНГІ

да дня дзесяцігодзьдзя вызваленьня БССР ад белапалякаў

1. Толькі ў цесным зьяднаньні з рабочымі ўсяго Саюзу Саветаў і пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі працоўныя БССР вызваліліся ад белапольскіх акупантаў.

2. Няхай жыве камуністычная партыя — адзіны кіраўнік і арганізатар пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва БССР!

3. Няхай жыве гэраічная Чырвоная армія — змагар за Савецкую Сацыялістычную Беларусь!

4. Нашы ворагі — польскія фашысты. Нашы браты — польскія рабочыя і працоўныя масы.

5. Наша братэрскае прывітаньне працоўным Польшчы і Заходняй Беларусі, якія гэраічна змагаюцца з польскім фашызмам.

6. Узмоцнім інтэрнацыянальную салідарнасьць працоўных СССР і ўсяго сьвету.

7. Толькі ў цесным саюзе з братнімі саюзнымі рэспублікамі БССР з посьпехам разьвіваецца па сацыялістычным шляху.

8. Супроць вялікадзяржаўнага шавінізму — галоўнай небясьпекі на даным этапе. Супроць беларускага нацыянал-дэмакратызму, які садзейнічае інтэрвэнцыяністым. Супроць яўрэйскага, польскага і іншых шавінізмаў. За цесную сувязь працоўных усіх нацыянальнасьцяй.

9. За бязьлітасную барацьбу з нацыянал-дэмакратызмам — дапаможнікам польскага фашызму.

10. КПЗБ — актыўнаму змагару з польскім фашызмам і беларускім нацыянал-фашызмам, гарачае бальшавіцкае прывітаньне.

11. Фашысцкая Польшча — агент усясьветнага імпэрыялізму — рыхтуе напад на СССР. Будзем захоўваць пільнасьць. Узмоцнім абарону краіны.

12. Шчыльней рады вакол Ленінскага ЦК партыі для барацьбы з правым апартунізмам, як галоўнай небясьпекай і «левымі» загібшчыкамі, што дапамагаюць правым.

13. За поўнае выкананьне плянаў асеньняй сяўбы. За пасьпяховую ўборку новага ўраджаю.

14. Толькі далейшае паскарэньне тэмпаў разьвіцьця нашай прамысловасьці дасьць нам магчымасьць дагнаць і перагнаць у тэхніка-эканамічных адносінах перадавыя капіталістычныя краіны.

15. Выканаем пяцігодку за чатыры гады — узмоцнім абараназдольнасьць Савецкай краіны.

16. Няхай жыве беларуская пралетарская культура — сацыялістычная па зьмесьце, нацыянальная па форме.

17. Толькі ў БССР, як і ва ўсім Саюзе ССР, забясьпечана палітычнае, эканамічнае і культурнае разьвіцьцё працоўных усіх нацыянальнасьцяй.

18. БССР была, ёсьць і будзе верным фарпостам Савецкага Саюзу на рубяжы з капіталістычным Захадам.

19. Пад агонь пралетарскай самакрытыкі ўсе недахопы нашага будаўніцтва.

20. Рашуча і да канца ліквідуючы перагібы ў калгасным руху, будзем і надалей змагацца за бальшавіцкія тэмпы калектывізацыі бядняцка-серадняцкіх гаспадарак БССР, на падставе поўнай добраахвотнасьці.

21. На аснове суцэльнай калектывізацыі — ажыцьцёвім ліквідацыю кулацтва, як клясы.

22. Няхай жыве Ленінскі камсамол — баявая зьмена бальшавіцкай гвардыі.

23. Шпарка разгортваючы разьвіцьцё індустрыялізацыі, забясьпечым канчатковую перамогу сацыялізму.

24. За разгорнутае наступленьне сацыялізму па ўсім фронце.

25. Прафсаюзы тварам да вытворчасьці, да баявых задач сацыялістычнага будаўніцтва.

26. Разгортваючы творчую актыўнасьць рабочае клясы, выканаем і перавыканаем прамфінплян.

ЦК КП(б)Б.

Праграму сацыялістычнага наступленьня — павінен ведаць кожны партыец

ЗАБЯСЬПЕЧЫЦЬ ПРАПРАЦОЎКУ І ВЫВУЧЭНЬНЕ ДАКЛАДУ ТАВ. СТАЛІНА І ПАСТАНОВЫ ЗЬЕЗДУ ПА СПРАВАЗДАЧЫ ЦК ШЫРОКІМІ ПАРТЫЙНЫМІ МАСАМІ — ВАЖНЕЙШАЯ ЗАДАЧА ПАРТ'ЯЧЭЕК.

По дакладах т. т. **Сталіна і Кагановіча** XVI зьезд аднадушна прыняў пастанову, якая цалкам і поўнасьцю ўхваляе палітычную лінію і практычную дзейнасьць Цэнтральнага Камітэту УсеКП(б). Пастанова зьезду па палітычнай і арганізацыйнай справаздачы ЦК, даклад тав. Сталіна даюць глыбокі поўны аналіз пройдзенаму этапу з часу XV зьезду УсеКП(б) і намячаюць палітычныя задачы, далейшыя шляхі, па якіх яшчэ шпарчэйшымі тэмпамі павінна ісьці сацыялістычнае будаўніцтва ў краі, пераможнае сацыялістычнае наступленьне на капіталістычныя кулацка-нэпманскія элемэнты па ўсім фронце.

Гэтыя два важнейшыя дакуманты — праграма для ўсяе партыі, для кожнай асобнай арганізацыі і кожнага члена партыі на досыць доўгі пэрыяд далейшай работы. Таму на сёньняшні дзень самае **галоўнае, самае асноўнае** для партыйных арганізацый і парт'ячэек **глыбока вывучыць і прапрацаваць даклад тав. Сталіна і пастанову зьезду па справаздачы Цэнтральнага Камітэту.** Даклад тав. Сталіна — згустак гіганцкай работы партыі за пэрыяд паміж XV і XVI зьездамі УсеКП(б) — і пастанова зьезду па справаздачы ЦК павінны быць здабыткам выразнага разуменьня кожным членам партыі, кожным беспартыйным актывістым гораду і вёскі. Бяз гэтага дасканалага разуменьня і ўяўленьня сутнасьці пастаўленых дакладам тав. Сталіна і пастановай зьезду задач, партыйныя арганізацыі ня змогуць правільна, па-ленінску ў практычнай рабоце ажыцьцяўляць генэральную лінію партыі, разгортваць сацыялістычнае наступленьне па ўсім фронце.

Вакол гэтых важнейшых палітычных дакумантаў партыі пры іх распрацоўцы і вывучэньні партыйныя арганізацыі павінны яшчэ больш **мабілізаваць найшырэйшыя партыйныя масы для змаганьня з правым апартунізмам,** галоўнай небясьпекай на даным этапе, «левымі» загібамі і беспрынцыповым прымірэнцтвам да ўсялякіх скажэньняў лініі партыі ў тэорыі і на практыцы. Лідэры правай апазыцыі ў сваіх выступленьнях не далі палітычнай ацэнкі, не падпарадкавалі бальшавіцкай крытыцы сваіх праваапартуністычных памылак. Выступленьні Угланава, Томскага і Рыкава на XVI зьезьдзе даюць повад чакаць ад правай апазыцыі новых наскокаў на генэральную лінію партыі, на партыйнае кіраўніцтва, прыкрываюць партыю настаражыцца. Партыя нанесла руйнуючыя ўдары па правых капітулянтах, аднак, правая небясьпека застаецца для партыі галоўнай па вай небясьпекі яшчэ больш павінны быць мабілізаваны партыйныя масы, мабілізаваны імена вакол дакладу тав. Сталіна і пастановы зьезду, якія сваім зьместам разгортваюць і вызначаюць вялізарныя ленінскія задачы барацьбы за бальшавіцкае адзінства і маналітнасьць бальшавіцкіх радоў, задачы барацьбы за высокія тэмпы сацыялістычнага будаўніцтва СССР.

У КП(б)Б, як і ва ўсёй УсеКП(б), у перадзьезьдаўскі пэрыяд назіралася ажыўленьне дзейнасьці правых апартуністых — кулацкай агентуры ў партыі. У радзе арганізацый КП(б)Б (Хойніцкая, Асіповіцкая і інш.) мелі месца адкрытыя вылазкі і спробы атакаваць генэральную лінію партыі з боку правых апартуністых.

Зьезд у сваёй пастанове абвяшчае несумяшчальным прабываньне ў партыі ня толькі прапаганды праваапартуністычных поглядаў, а і самыя праваапартуністычныя погляды. Пастанова дае простае паказаньне партыйным арганізацыям весьці рашучае змаганьне, нават ужываючы арганізацыйныя меры супроць правых апартуністых.

Вакол вузлавых задач, пастаўленых дакладам тав. Сталіна і пастановай зьезду партыйныя арганізацыі павінны мабілізаваць шырокія рабочыя масы масы батрацтва, калгасьнікаў, беднаты і серадняноў на выкананьне пяцігодкі за чатыр гады, на перамогу тых няўхільных труднасьцяй росту, якія перажывае край саветаў у рэканструкцыйны пэрыяд. Гэтыя вузлавыя задачы кожны рабочы, батрак, калгасьнік, селянін бедняк і серадняк павінен сабе выразна ўяўляць, павінен з іх зыходзіць, выконваючы сваю штодзенную работу ў горадзе і на вёсцы.

Партыйныя і камсамольскія ячэйкі павінны **зараз-жа ўзяцца за неадкладную распрацоўку і вывучэньне** дакладу тав. Сталіна і пастановы зьезду па справаздачы ЦК. Для гэтага павінны быць скарыстаны і ўжыты ўсе даступныя формы і мэтады, гэтаму павінна быць падначалена ўся сыстэма летняй партыйнай і камсамольскай вучобы; **павінны быць ужыты ўсе меры да як мага шырэйшай папулярызацыі дакладу тав. Сталіна і пастановы зьезду ў рабочых і бядняцка-серадняцкіх масах.**

Партыйныя ячэйкі павінны памятаць, што задача вывучэньня дакладу тав. Сталіна і пастановы зьезду па справаздачы ЦК шырокімі партыйнымі і камсамольскімі масамі, папулярызацыя гэтых дакумантаў партыі ў рабочых і бядняцка-серадняцкіх масах зьяўляецца аднэй з важнейшых задач сёньняшняга дня.

ДА 10-ГОДЗЬДЗЯ ВЫЗВАЛЕНЬНЯ БЕЛАРУСІ АД БЕЛАПАЛЯКАЎ

З гісторыі барацьбы за Савецкую Беларусь

Кастрычніцкая рэвалюцыя 1917 г. магутным ударам разбіла нацыянальны ўціск шматмільёных мас, раней прыгнечаных царызмам нацый. Адным з першых актаў Кастрычніцкай рэвалюцыі было прадастаўленьне поўнай свабоды і магчымасьці самавызначэньня прыгнечаным народам.

Пераможная пралетарская рэвалюцыя ажыцьцявіла на справе ня толькі зьнішчэньне фармальнае няроўнасьці, але забясьпечыла і ажыцьцяўляе ліквідацыю рэштак фактычнае няроўнасьці.

Дзесяць год з часу вызваленьня БССР ад белапалякаў, гады ўпартага крывавага і цяжкога змаганьня за пралетарскую дыктатуру, з іх 8 год мірнае працы, зьяўляецца лепшай ілюстрацыяй таго, як наша партыя, партыя Леніна, на справе змагалася за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленьне, прыгнечанай раней царызмам Беларусі, як яна, змагаючыся за разьвіцьцё сацыялістычнае гаспадаркі ў БССР, ліквідуе рэшткі фактычнае няроўнасьці. Вынікі 10-цігодзьдзя вызваленьня Савецкай Беларусі ад белапольскай акупацыі поўны буйных і сур'ёзных перамог у справе будаўніцтва Савецкай Сацыялістычнай Беларусі. Гэтыя перамогі і посьпехі, здабытыя ў агні грамадзянскай вайны, забясьпечаны вялізарным гэраізмам і творчым энтузіязмам мільённых працоўных мас, цьвёрда згуртаваных вакол нашай бальшавіцкай партыі, зьяўляюцца лепшым адказам на ўсе тыя патокі хлусьні і паклёпаў, якія выліваюцца ўнутранай і замежнай контр-рэвалюцыяй супроць БССР і ўсяго Савецкага Саюзу.

Пад непасрэдным кіраўніцтвам пралетарыяту буйных прамысловых цэнтраў былой царскай Расіі, пры яго простым падтрыманьні, пралетары Беларусі, у саюзе з асноўнымі масамі сялянства, змагаліся за савецкую ўладу ў Беларусі, супроць аб'яднанага блёку буржуазіі ўсіх нацыянальнасьцяй, у тым ліку і беларускай буржуазіі. Зусім відавочна, што змаганьне з польскімі і нямецкімі акупантамі, змаганьне з міжнароднай інтэрвенцыяй, якая прабавала праз польскіх імпэрыялістых задушыць савецкую ўладу на Беларусі і Украіне, якая прабавала аб'яднанымі сіламі ўсёй контр-рэвалюцыі патапіць у крыві справу Кастрычніка, што гэта змаганьне зрабілася пасьпяховым і таму, што яно вялося супроць тэй сацыяльнай базы, на якую апіраліся міжнародная і польская буржуазія ў гэтым змаганьні, г. зн. супроць беларускай, украінскай буржуазіі і яе верных агентаў—беларускіх і украінскіх згоднікаў.

Праграма беларускай буржуазіі заключалася ў тым, каб пры дапамозе і пад непасрэдным кіраўніцтвам польскай, расійскай і міжнароднай буржуазіі дабіцца ў змаганьні за зьнішчэньне пралетарскай дыктатуры найбольш лепшых посьпехаў для супольнай эксплёатацыі і прыгнечаньня працоўных мас Беларусі. Дзеля таго, каб дабіцца сваёй долі ў справе эксплёатацыі рабочых і сялянскіх мас Беларусі, дзеля таго, каб мацней сесьці на шыю працоўных, беларуская буржуазія і яе нацыяналісцкія ідэолёгі пад камандай нямецкай, польскай і ўсёй міжнароднай контр-рэвалюцыі станавіліся ў першыя рады актыўных змагароў супроць Савецкай Беларусі, супроць пралетарскай дыктатуры на Беларусі.

Беларускія нацыяналістыя вельмі многа гаварылі і гавораць аб «незалежнасьці» Беларусі. Беларускія нацыянал-дэмакраты і беларускія нацыянал-фашыстыя, якія ставяць стаўку на перамогу польскага імпэрыялізму, прадаюцца за польскія злотыя дэфэнзывы, таксама гавораць аб «незалежнасьці» Беларусі. Яны, якія выступаюць адкрыта за ўзброеную інтэрвэнцыю польскага імпэрыялізму супроць Савецкай Беларусі, за ператварэньне БССР у калёнію польскага капіталу, яны, якія сваім асноўным і галоўным рамяслом лічаць паставіць цкаваньне сацыялістычнага будаўніцтва БССР і падрыхтоўку вайны супроць яе, яны бязупынна крычаць аб тым, што ніхто іншы, як імена гэтыя «беларускія дзеячы» змагаліся і змагаюцца «за незалежнасьць» Беларусі. Гутаркамі аб «незалежнасьці», беларускі нацыяналізм тут і там—у Заходняй Беларусі—прыкывае актыўнае змаганьне супроць БССР, супроць пралетарскай дыктатуры.

У сапраўднасьці лёзунг «незалежнасьці» высунут беларускім нацыяналізмам толькі пасьля Кастрычніцкай рэвалюцыі. Ён быў высунут, як процістаўленьне бальшавіцкай ленінскай праграме па нацыянальным пытаньні, якая выраплялася на справе і праводзілася ў жыцьцё рэвалюцыяй. Лёзунг «незалежнасьці» ў руках беларускага нацыяналізму павінен быў служыць сродкам для ашуканьня мас, для прыкрыцьця іх змаганьня супроць пралетарскай дыктатуры, супроць БССР. Лёзунг «незалежнасьці» павінен прыкрываць тую актыўную палітыку распродажу Беларусі направа і налева, якую праводзілі і праводзяць беларускія нацыяналістыя.

І сапраўды. Ці не змаганьнем за «незалежнасьць» Беларусі былі вернападданьніцкія тэлеграмы Вільгельму II-му. Ці не змаганьнем за «незалежнасьць» была служба Пілсудзкаму ў яго вядомым паходзе на Кіеў, калі ён агнём і мячом крывавай вайны хацеў зьнішчыць савецкую ўладу на Украіне і Беларусі і вярнуць землі і фабрыкі памешчыкам і капіталістым. Для мас была дэмагогія аб «змаганьні за незалежнасьць», аб «манаполіі на прадстаўніцтва нацыянальных інтарэсаў» беларускага народу, а на справе быў ланцуг поўзаньняў перад Антантай, перад польскім і нямецкім імпэрыялізмам.

Высоўваючы гэты лёзунг «незалежнасьці», беларускія нацыяналістыя адначасова на справе змагаліся за «адзіную непадзельную» Расію разам з расійскай буржуазіяй, разам з расійскімі генэраламі, і за Польшу «ад мора да мора», разам з польскай буржуазіяй, на чале з міжнароднымі інтэрвэнтамі. **Хто-б ня быў акупантам—для беларускіх нацыяналістых усё роўна, абы зьнішчыць ненавісную ім пралетарскую ўладу і забясьпечыць панаваньне памешчыкаў і капіталістых.**

На харкаўскім працэсе «СВУ» была паказана ўся гісторыя змаганьня украінскай контр-рэвалюцыі супроць Савецкай Украіны. На цэлым радзе гістарычных, неабвержных дакумантаў, на гэтым судзе вырас і прайшоў малюнак таго, як украінская буржуазія і яе нацыяналісцкія ідэолёгі ў мэтах змаганьня супроць рэвалюцыі і Савецкай Украіны ішлі і ідуць на простую службу польскай, расійскай і міжнароднай буржуазіі. І украінская і беларуская контр-рэвалюцыя для змаганьня супроць рэвалюцыі і савецкіх Беларусі і Украіны прадавалі працоўныя масы то польскаму, то нямецкаму, то французскаму, то расійскаму капіталу, **у залежнасьці ад умоў і абстаноўкі.** Беларуская контр-рэвалюцыя, як мы ўбачым з ніжэй публікаванага дакументу, у інтарэсах змаганьня супроць бальшавізму і супроць пралетарскай дыктатуры на Беларусі, як і украінская буржуазія, таксама ставілі стаўку на перамогу «доблестных» войск добраахвотніцкай арміі Дзянікіна, на стварэньне «адзінай і непадзель-

Мы лічым патрэбным прывесьці тут поўнасьцю надзвычай цікавы дакумант, які праліваe яскрава сьвятло на ўсю ролю беларускага нацыяналізму ў яго змаганьні супроць усяго Савецкага краю, супроць БССР, супроць рэвалюцыі. Гэты дакумант—гэта адозва нацыянальнага беларускага цэнтру ў Адэсе да французскага генэрала Бэртэле—галоўнакамандуючага саюзнымі арміямі на поўдні Расіі. Мы падамо поўнасьцю гэты дакумант. Вось яго зьмест:

(Пераклад з французскага).

«Генэралу Бэртэле. Галоўнакамандуючаму саюзнымі арміямі на поўдні Расіі.

Генэрал, я вас вітаю ад імя нацыянальнага цэнтру Беларусі, як галоўнакамандуючага саюзнымі сіламі на поўдні Расіі, якія прыносяць нам ня толькі надзею, але, я-б сказаў, пэўнасьць хутчага вызваленьня ад гвалту бальшавікоў, якія ў працягу больш як 15 месяцаў зьнішчаюць наш край. Беларускі нацыянальны цэнтр, сфармаваны з большасьцю грамадзянскіх і нацыянальных арганізацый у Беларусі, узяў на сябе ў гэты цяжкі момант фармаваньне тутэйшага ўраду, таксама і арганізацыю беларускай арміі (Зах. армія), маючую на мэце як і ахвотніцкая армія змаганьне з бальшавікамі. Я лічу абсалютна патрэбным пазнаёміць вас з нашымі мэтамі і працай, з цьвёрдай упэўненасьцю, што вы не адмовіцеся ў вашай дапамозе, такой каштоўнай у момант агульнага хаосу ў Расіі.

Беларусь складаецца з 6 губэрань былой Расійскай Імпэрыі: Гарадзенскай, Віленскай, Менскай, Віцебскай, Магілеўскай і Смаленскай (апошняй толькі частка). Гэтыя губэрні з насельніцтвам каля 10 млн. амаль што цалкам (каля 2/3) заняты бальшавікамі, якія ўсё захватваюць нашы родныя землі, у надзеях аб'яднаньня з падобнымі сабе ў Нямеччыне.

Апрача грабежніцтваў, зьдзекаў і іншых эксцэсаў, гэты рух нам здаецца яшчэ больш небясьпечным з прычыны таго, што мы бачым фатальныя вынікі магчымага аб'яднаньня бальшавікоў расійскіх з бальшавікамі нямецкімі, і, жадаючы папярэдзіць выкананьне гэтага важнага праекту, мы, як адзін, кіруемся да прыняцьця найхутчэйшых захадаў. Беларусь, адлучаная Украінай ад дружасных сіл ахвотніцкай арміі, зусім адрэзана ў сваім змаганьні з бальшавіцкай бандай, якая яе зьнішчае. Аднак, жменька людзей, каля 5-6 тысяч, узброеных і арганізаваных цэнтральным Гарадзенскім камітэтам грамадзянскіх арганізацый, яшчэ змагаюцца з ворагамі ўсіх правоў. Мы жадаем прысьці ім на дапамогу і вось дзеля чаго мы пачалі, пад высокім загадам французскай арміі, у Адэсе, фармаваньне беларускіх узброеных сіл, маючы на ўвазе прысутнасьць тут некаторага ліку ўцекачоў з бацькаўшчыны. Галоўнакамандуючы ахвотніцкай арміі, генэрал Дзянікін, назначыў камандуючым заходняй арміі генэрала Альфатэра, які прыехаў у Адэсу для фармаваньня сваёй арміі. Ведаючы, што без магутнай дапамогі Францыі мы ня здолеем ніколі прыйсьці да канца гэтай цяжкой задачы, якая налажана на нас нашымі абавязкамі ў адносінах да будучай адбудаванай Расіі, цяпер-жа кіруемай незаконнай уладай і ў адносінах да Беларусі, як яе аўтаномнай часткі, я, ад імя нацыянальнага цэнтру Беларусі зварачаюся да вас, генэрал, і выкладаю вам тое, да чаго ён кіруецца ў сучасны момант:

1. Ваша дапамога перад тым, як абыйсьці магчымыя перашкоды пры фармаваньні ў Адэсе беларускай арміі (заходняй).

2. Безадкладны аванс патрэбных сродкаў на фармаваньне заходняй арміі, згодна каштарысаў, якія вам будуць прадстаўлены.

3. Зброя і патрэбныя матар'ялы для Заходняй арміі.

4. Арганізацыя транспарту гэтых войск на Беларусь, дзе 40 тысяч чалавек будуць у гатоўнасьці стаць у рады.

5. Дапамога Францыі ў тым, каб Польшча дазволіла нашаму войску арганізаваць на польскай тэрыторыі базу.

6. Рэальная дапамога французскіх войск, якія ў невялічкім ліку павінны быць разьмешчаны ў нашай арміі, каб паказаць беларускаму народу сілу нашага аб'яднаньня.

За старшыню беларускага нацыянальнага цэнтру віцэ-старшыня С. НЕКРАШЭВІЧ.

Агульны сакратар Б. ІГНАЦЬЦЕЎ».

Адэса.

13 студзеня 1919 г.

Кожны, хто больш-менш уважліва прачытае гэты дакумант, убачыць усю сутнасьць беларускага буржуазнага нацыяналізму, які змагаўся супроць пралетарскай дыктатуры і рэвалюцыі.

Гэты дакумант урачыста абвяшчае сваю ўзрушаную салідарнасьць з войскам добраахвотніцкай арміі і са змаганьнем за... «будучую, адбудаваную Расію».

Пад прыкрыцьцём слоў аб змаганьні за «незалежнасьць», беларуская контр-рэвалюцыя разам з расійскай контр-рэвалюцыяй, пад камандаваньнем французскіх генэралаў выступала за «адзіную і непадзельную Расію», за захаваньне клясавага і нацыянальнага прыгнечаньня, за зьнішчэньне ўлады пралетарыяту, за зьнішчэньне ўсіх заваяваньняў Кастрычніцкай рэвалюцыі, за зьнішчэньне вызваленых гэтай рэвалюцыяй Украіны і Беларусі, за зварот зямлі—памешчыкам, а фабрык—капіталістым—вось за што ішлі на змаганьне «гэроі» беларускага нацыянальнага цэнтру, якія стварылі пад крылкам белых бандытаў «беларускі ўрад» у... Адэсе.

У дакуманце гэтым мы бачым, як беларускія нацыяналістыя, беларуская контр-рэвалюцыя пракланяецца перад Дзянікіным, які адкрыта абвяшчаў стварэньне і аднаўленьне «адзінай і непадзельнай» Расіі, а значыць, і прыгнятаньне Беларусі і ператварэньне яе ў калёнію і прыгнечаны край. «Выратаваньне» Расіі ад «агульнага хаосу», гэта значыць ад бальшавіцкай рэвалюцыі, якая вызваліла народы былой царскай Расіі ад царскага і памешчыцка-капіталістычнага ўціску—вось агульны кліч, які аб'ядноўвае беларускую, расійскую, украінскую контр-рэвалюцыю. І на штыхох «дружаскіх сіл ахвотніцкай арміі», пад камандай царскіх генэралаў і французскіх ваенных інструктароў, беларускія нацыяналістыя хочуць устанавіць памешчыцка-капіталістычнае панаваньне на Беларусі.

У гэтым-жа дакуманце беларуская контр-рэвалюцыя гучна заяўляе аб ўсёй небясьпецы аб'яднаньня расійскай і нямецкай і непасрэдных частак усяго лягеру сусьветнай пралетарскай рэвалюцыі. Ператварэньне Беларусі ў край, дзе-б панавалі польскія, французскія або якія-небудзь іншыя капіталістычныя гаспадары, дзеля таго, каб тым лягчэй было змагацца з вялікай і нарастаючай хваляй сусьветнай рэвалюцыі—вось пляны беларускага нацыяналізму. Беларускі сябе, як адну з актыўнейшых агентур і непасрэдных частак усяго лягеру сусьветнай контр-рэвалюцыі, які мабілізуецца для задушэньня пралетарскай дыктатуры, устаноўленай Кастрычнікам.

Дакумант адкрыта і проста зварачаецца да французскага камандваньня і да генэрала Дзянікіна з просьбай аб узброенай дапамозе для змаганьня супроць савецкай улады на Беларусі. Беларускі нацыяналізм проста запрашае французскіх імпэрыялістых да акупацыі Беларусі, абы толькі вызваліць яе ад «страшных бальшавікоў». Беларуская контр-рэвалюцыя патрабуе ўмацаваньня існуючай ужо ваеннай базы ў Польшчы ў асобе беларускай белай арміі і адразу-ж аддае яе пад камандаваньне польскіх, французскіх і белагвардзейскіх афіцэраў і інструктароў дзеля таго, каб у саюзе з расійскай контр-рэвалюцыяй і польскімі імпэрыялістымі пачаць «вызваленьне» Беларусі ад улады рабочых і сялян.

Такім чынам, тыя, хто так узвышана дэклямаваў аб «незалежнасьці» Беларусі, выступаюць, як актыўныя паборнікі стварэньня і змаганьня за «адзіную і непадзельную» Расію і ідуць пад каманду дзянікінскай царскай контр-рэвалюцыі ў агульных мэтах — зьнішчэньня савецкай улады. Тыя, хто так узмоцнена рэклямуе сябе «творцамі» і «заснавальнікамі» незалежнай Беларусі, тыя хто так узмоцнена выстаўляе сябе, як манапольных прадстаўнікоў змаганьня за беларускую культуру, тыя, хто прадстаўляе сябе аддзінымі пасьбітамі шматгадовага змаганьня супроць царскага прыгнечаньня—за вызваленьне Беларусі, тыя выступаюць у сьвятле гэтага дакументу яшчэ і яшчэ раз, як заядлыя і злосныя ворагі рабочых і сялян Беларусі, як актыўныя дапаможнікі контр-рэвалюцыі, як актыўныя змагары за акупацыю Беларусі і яго прыгнечаньне. Для змаганьня супроць пралетарскай дыктатуры беларуская буржуазія і яе нацыяналісцкія ідэолёгі ў цесным і непарыўным саюзе з расійскай буржуазіяй, з украінскай скарападчынай, польскім імпэрыялізмам, пад камандваньнем міжнародных інтэрвэнтаў,—мабілізуюць усе свае наяўныя сілы дзеля таго, каб са зброяй у руках, у крыві працоўных утапіць справу Кастрычніцкай рэвалюцыі.

Але ў той час, калі нацыяналістычныя ідэолёгіі беларускай контр-рэвалюцыі, ад імя «бацькаўшчыны» прапаноўвалі свае паслугі ў справе выратаваньня беларускага народу ад «бальшавіцкага хаосу», у той час, калі гэтыя паны абівалі парогі габінэтаў дзянікінскай генэ-

КААПЭРАЦЫЯ АДСТАЕ Ў РАЗГОРТВАНЬНІ САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА СПАБОРНІЦТВА

Узьнімем магутную хвалю ўдарніцтва і сацыялістычнага спаборніцтва ў каапэрацыі

Няўхільна павышаць рэальную зарплату рабочага!

Лепш абслугоўваць сацыялістычны сэктар вёскі

(З адозвы праўленьня Белкаапсаюзу да рабочых, работніц і ўсіх працоўных гарадоў і вёсак БССР)

Да міжнароднага каапэрацыйнага дня спажывецкая каапэрацыя БССР яднае ў сваіх радох звыш 1 мільёну працоўнага насельніцтва. Рад дасягненьняў мае спажывецкая каапэрацыя за час свайго існаваньня. Яна амаль поўнасьцю выцясьніла прыватна - гандлёвы капітал з таваразвароту і зьяўляецца амаль адзінай тавараправодзячай арганізацыяй ва ўсёй народнай гаспадарцы. Зварот па продажы за 1928-29 год дасягае каля 200 мільёнаў рублёў. Гандлёвая сетка дасягнула 1040 адзінак у гарадох і 2900 адзінак на вёсцы.

За апошні час значна разгарнулася будаўніцтва новых хлебазаводаў і сталовак. Пабудавана ўжо пяць новых хлебазаводаў, будуецца яшчэ чатыры.

Пабудавана 6 буйных сталовак; у Менску будуецца фабрыка - кухня, якая будзе даваць 24.000 абедаў у дзень. Такія-ж фабрыкі - кухні вызначана пабудаваць у Віцебску і Гомелі. Каапэрацыя ўзялася за пашырэньне харчовай базы ў мэтах паляпшэньня рабочага забесьпячэньня: арганізацыя малочных фэрмаў, прыгарадных гаспадарак і адкормачных пунктаў. Праведзена значная культурна - бытавая работа сярод пайшчыкаў: кніга, кіно, радыё, культурныя чайныя, дзіцячыя ўстановы займаюць усё большае месца ў рабоце каапэрацыі.

Спажывецкая каапэрацыя мае дасягненьні і ў адносінах правядзеньня гаспадарча - палітычных кампаній, як хлебазагатоўкі, загатоўкі другарадных відаў сырцу для экспарту, яна прымае ўдзел у правядзеньні пасеўнай і ўборачнай кампаній, дапамагае сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі.

Усе гэтыя посьпехі дасягнуты на базе шпаркіх тэмпаў разьвіцьця народнае гаспадаркі, шырокага ўдзелу мас пайшчыкаў у практычнай рабоце каапэрацыі, дзякуючы правільнаму кіраўніцтву камуністычнае партыі.

Аднак, работа спажывецкай каапэрацыі ўсё яшчэ адстае ад тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва. Нездавальняюча праводзіцца работа па абслугоўваньні прамысловых цэнтраў, сацыялістычнага сэктару сельскай гаспадаркі, па ахопе бюджэту рабочых. Якасьць абслугоўваньня спажыўца яшчэ нізкая. Значна кульгае якасьць грамадзкага харчаваньня працоўных, слаба разгорнута работа па бытавым і культурным абслугоўваньні рабочых мас.

Спажывецкая каапэрацыя яшчэ ня ўключылася поўнасьцю ў агульныя тэмпы сацыялістычнага будаўніцтва і далёка не перабудавала сваёй работы, каб забясьпечыць выкананьне ўскладзеных на яе абавязкаў.

Перад спажывецкай каапэрацыяй стаяць задачы арганізацыі ўнутранога рынку, узьняцьця рэальнай зарплаты рабочых, абслугоўваньня калгасьнікаў і рабочых саўгасаў.

У пастанове ЦК УсеКП(б) ад 15 мая г. г. адзначана, што «барацьба партыі за сапраўднае паляпшэньне забесьпячэньня працоўных гораду і вёскі, за павышэньне ўзроўню рэальнай зарплаты рабочых, за задаваленьне новых запатрабаваньняў, якія ўзьнікаюць у сувязі з калектывізацыяй мільёнаў сялянскіх гаспадарак, нязьмерна павялічваюць адказнасьць спажывецкай каапэрацыі за выкананьне ўскладзеных на яе вялікіх гаспадарчых заданьняў».

Для выкананьня з посьпехам гэтых вялізных гаспадарча - палітычных задач, пастаўленых партыяй, спажывецкая каапэрацыя павінна рашуча ўзмацніць тэмпы работы, перабудаваць мэтады работы. Неабходна рашуча працягваць чыстку каапэрацыйнага апарату ад бюракратычных, шкодных элемэнтаў, ад тых, хто скрыўляе лінію партыі, рашуча арабочыць і палепшыць каапэрацыйны апарат, шляхам вылучэньня новых працаўнікоў з рабочых, работніц, калгасьнікаў, батракоў і беднякоў.

Выкананьне заданьняў, якія ўскладзены на спажывецкую каапэрацыю, патрабуе вялікіх сродкаў, адных прыбыткаў каапэрацыі не хапае. Патрэбна дапамога мільённых мас пайшчыкаў у выглядзе паявых узносаў, укладаў, авансаў. Патрэбна поўнасьцю выканаць плян збору паёў.

У міжнародны дзень каапэрацыі шырокія працоўныя масы павінны быць мабілізаваны на змаганьне з труднасьцямі ў рабочай спажывецкай каапэрацыі, на барацьбу з ухіламі ад лініі партыі ў рабоце каапэрацыі. Пад правільным кіраўніцтвам камуністычнай партыі, шырока разгортваючы актыўнасьць мас пайшчыкаў, сацспаборніцтва, ударніцтва і самакрытыку, спажывецкая каапэрацыя пераможа ўсе труднасьці, якія стаяць перад ёю.

Ліквідаваць прарывы ў рабоце каапэрацыі

У міжнародны дзень каапэрацыі, трэба падвесьці некаторыя вынікі работы спажывецкай каапэрацыі БССР. Звароты каапэрацыі за апошнія гады значна выраслі. Звароты за 1928-29 год дасягнулі 193.547.000 руб. Гандлёвая сетка ў гарадох перавысіла 1.000 адзінак. Значна пашырылася сетка сталовых. У гэтым годзе будзе адпушчана каля 33-34 мільёнаў абедаў. Звыш 1 мільёну руб. выдаткуецца на разьвіцьцё грамадзкага харчаваньня.

Аднак, трэба сказаць, што дагэтуль спажывецкая каапэрацыя, побач з вялікімі посьпехамі, мае рад прарываў, на зьнішчэньне якіх трэба зьвярнуць самую сур'ёзную ўвагу.

Каапэрацыя далёка не ахапіла бюджэт рабочага. Ня выконваюцца дырэктывы аб павышэньні рэальнай зарплаты рабочых. Дрэнна рэалізуецца гандлёва-фінансавы плян каапэрацыі. **Прадпрыемствы дрэнна забясьпечваюцца гарачымі абедамі.** Напрыклад, з 10-ці прадпрыемстваў саюзу харчавікоў, у Менску толькі адна цукеркавая фабрыка «Камунарка» мае сталоўку. Ня лепш і на прадпрыемствах і іншых саюзаў.

Калі ў Менску на некаторых прадпрыемствах грамадзкае харчаваньне наладжана, дык у іншых гарадох БССР сталовак на прадпрыемствах амаль няма.

Дагэтуль у сталоўках ствараюцца вялікія чэргі—рабочым даводзіцца 2—3 гадзіны траціць на атрыманьне абеду; а 5-6 гадзіне абеду зусім не атрымаеш. Гаварыць аб якасьці абедаў ня прыходзіцца. Цэны на абеды высокія. ЦРК нічога не зрабілі, каб патаніць цэны на абеды.

Ганяючыся за колькасьцю хлеба, значна пагоршылі яго якасьць. Існуючыя хлебазаводы ня могуць ахапіць патрэбы насельніцтва ў хлебе.

Спажывецкая каапэрацыя бадай нічога не зарабіла, каб абслугоўваць сацыялістычны сэктар вёскі, каб наладзіць грамадзкае харчаваньне калгасьнікаў у часе палявых работ.

Дрэнна ідзе вылучэньне рабочых на работу ў каапэрацыйны апарат.

Якасьць прадукцыі каапэрацыйных прадпрыемстваў на нізкай вышыні. Шмат разоў пісалі ў газэтах аб дрэнкай якасьці каапэрацыйных вырабаў.

У дзень каапэрацыі трэба мабілізаваць увагу працаўнікоў прылаўку, мас пайшчыкаў на неабходнасьці рэарганізацыі рабочай каапэрацыі, хутчэйшага зьнішчэньня дэфэктаў у рабоце.

Хойнік.

Расьце пераможная армія будаўнікоў сацыялістычнага земляробства—моцная апора партыі і савецкай улады ў вёсцы

„Адно з самых выдатных заваяваньняў калгаснага руху заключаецца ў тым, што ён ужо пасьпеў высунуць тысячы арганізатараў і дзесяткі тысяч агітатараў калгаснае справы з самых сялян“.

(З прамовы тав. Сталіна на XVI партзьезде)

Гэрої калгаснае вясны

Бальшавіцкая вясна парадзіла тысячы новых калгасаў у БССР. Пераважная большасьць іх бліскуча вытрымала экзамэн. Задача ўскладзеная на іх партыяй і ўрадам, па правядзеньні веснавой пасеўнай кампаніі выканана і перавыканана. Беларускія калгасы, якія аб'ядналі сотні тысяч раздробленых бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак, паказалі сапраўдны прыклад калектыўнае працы, даўшай вялізарную актыўнасьць, дзякуючы складаньню простых сродкаў вытворства.

Маладыя калгасы пасьпелі ўжо выявіць кадры таленавітых арганізатараў з асяродзішча батракоў, беднякоў і серадлякоў. Яны вылучылі людзей, агітуючых за сацыялістычнае земляробства паказам, справай. Пад кіраўніцтвам партыі калгасныя гэрої далі прыклад бальшавіцкай работы, барацьбы за калгас, ва ўмовах абвостранага клясавага змаганьня. Ні пагрозы, ні кулацкія абразы не запалохалі маладых калгасных арганізатараў, з выключнай упартасьцю і настойлівасьцю праводзіўшых дырэктывы партыі па сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі Беларусі.

У ліку гэтых гэрояў ня толькі батракі і бедьякі. Калгасны рух высунуў ня мала серадлякоў, якія актыўна змагліся за генэральную лінію партыі, побач з калгасьнікам — батраком і бедняком.

Вось некалькі са шматлікіх калгасных гэрояў, народжаных мінулай бальшавіцкай вясною.

50-гадовы т. **Ганущ** — кіраўнік калгасу імя Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Самахвалавіцкім раёне. Ён — былы серадняк. Тав. Ганущ здолеў стварыць сельска-гаспадарчую арцель на тэрыторыі 13 пасёлкаў, арганізаваць калгас, які апрацоўвае 3.000 гэкт. зямлі.

У гэту арцель уцягнуты і беднякі і серадлякі. Ня гледзячы на тое, што Ганущ малапісьменны, ён, пад кіраўніцтвам партыйнай арганізацыі, знайшоў шляхі арганізацыі такой буйнай гаспадаркі. У пэрыяд адліву з калгасаў, з арцелі імя Кастрычніцкай Рэвалюцыі вышла зусім нязначная колькасьць членаў. Арцель, якою кіруе Ганущ — адна з лепшых і моцных ва ўсім раёне. Ня гледзячы на труднасьці, зьвязаныя з раскіданасьцю пасёлкаў, калгас імя Кастрычніцкай Рэвалюцыі ў тэрмін выканаў плян веснавой сяўбы. Самахвалавіцкі раён зьяўляецца рассаднікам беларускай чырвонай жывёлы і закліканы адыграць вялікую ролю ў справе разьвіцьця жывёлагадоўлі ва ўсёй Беларусі. У сувязі з гэтым калгас імя Кастрычніцкай Рэвалюцыі нясе вялікія абавязкі перад рэканструяванай сельскай гаспадаркай рэспублікі.

Ганущ патрапіў мабілізаваць калгасьнікаў на арганізацыю жывёлагадоўлі ў арцелі. Калгасная жывёла ўтрымліваецца ў лепшых умовах, чым у індывідуальных гаспадарках гэтага раёну і, нават, у іншых арцелях. Калгас імя Кастрычніцкай Рэвалюцыі штодзенна дае гораду малако, увесь час павялічваючы таварную прадукцыю жывёлагадоўлі.

Такіх вялікіх посьпехаў арцель дабілася ў значнай частцы дзякуючы аддалай рабоце яе старшыні — Ганушы, які здолеў перадаць калгасу свой арганізацыйны вопыт. Тав. Ганущ актыўна змагаўся за генэральную лінію партыі, стойка і ўпарта выконваючы яе дырэктывы.

Зараз тав. Ганущ прыняты ў рады партыі.

Гаўрыла **Скавінскі** — арганізатар калгасу «Труженик» у Астрашыцка-Гарадзецкім раёне. У канцы 1929 году гэты бядняк прышоў да заключэньня, што далей працаваць на індывідуальнай паласе нельга, што трэба пайсьці ў калгас. І Скавінскі пастанаўляе арганізаваць арцель. Яму ўдалося, ня гледзячы на выключныя перашкоды з боку мясцовага кулацтва, арганізаваць калгас з сямі гаспадарак. Скавінскі стаў на чале калгасу і пад яго кіраўніцтвам пачаўся рост арцелі. 31 мая гэтага году тав. Скавінскі быў цяжка паранены кулакамі, якія адпомсьцілі яму за ўдзел у ліквідацыі кулацтва.

Юр'іна — член камуны «Чырвоная Зорка». Юр'іна працуе па жывёлагадоўлі, найбольш актыўная камунарка. У пэрыяд адліву з камуны Юр'іна разгарнула вялікую растлумачальную работу сярод беднякоў і серадлякоў, асабліва сярод жанчын, аб значэньні калгасаў. Юр'іна прымала непасрэдны ўдзел у правядзеньні пасеўнай кампаніі, сваёй ударнай работай паказваючы прыклад іншым камунаркам.

Васіль **Высоцкі** — загадчык паляводчай галіны ў калгасе «Луч Камуны», Старобінскага раёну. Дзякуючы актыўнай рабоце Высоцкага калгас на працягу поўгоду вырас з 8 да 106 бядняцка-серадняцкіх двароў. Высоцкі карыстаецца вялікім аўтарытэтам сярод навакольнага сялянства. Гэты аўтарытэт заваяваны ім у выніку самаадданай і ўмелай работы.

Бабарыка Сямён — старшыня калгасу вёскі Старажэвічы, Мазырскай акругі. Тав. Бабарыка — серадняк. У 1928 г. ён арганізуе невялікае т-ва па сумеснай апрацоўцы зямлі і бесьперапынна вядзе работу па рэарганізацыі яе ў сельска-гаспадарчую арцель. Ён дабіўся свайго. У пачатку 1930 г. т-ва стала арцеляю. Тав. Бабарыка ўвесь час працаваў з выключнай напружанасьцю. Ня гледзячы на вялізарныя труднасьці, на кулацкую падрыўную работу, арцель даскапала справілася з веснавой пасеўнай кампаніяй. Зараз у ёй арганізуецца буйная трусаводчая гаспадарка.

Работа членаў арцелі служыла прыкладам для іншых калгасаў. Тав. Бабарыка здолеў арганізаваць сацспаборніцтва і ўдарніцтва ў сваёй арцелі. Бабарыка ня толькі арганізоўваў, але і сам непасрэдна працаваў у полі, зьяўляючыся першым ударнікам. Зараз тав. Бабарыка прыняты ў партыю, як лепшы калгасьнік.

Такія новыя людзі, высунутыя калгасным рухам непасрэдна з нізоў. Мінулы год даў сотні і тысячы гэтых арганізатараў новага жыцьця ў беларускай вёсцы. Такія новыя кадры сацыялістычнага земляробства, самаадцана працуючыя на фронце сацыялістычнай перабудовы сельскае гаспадаркі, якія зьяўляюцца моцнай апорай партыі і савецкай улады ў вёсцы.

В. Я.

У барацьбе за прамфінплян—за якасьць прадукцыі

„Дняпроўская мануфактура“—канвэер браку

Штодзенна выпушчаецца 1.000 мэтраў бракаванай прадукцыі

Якасьць прадукцыі у загоне

Брак на фабрыцы «Дняпроўская мануфактура» за апошні час катастрафічна ўзрастае. **У студзені г. г. брак склаў толькі 0,8 проц.** выпусканай прадукцыі, у маі брак вырас **да 5 проц.** Іншымі словамі, фабрыка штодзенна выпускае **звыш тысячы мэтраў бракаванай прадукцыі.**

Брак увайшоў у сыстэму. Уся фабрыка ператварылася ў канвэер браку. Напрыклад, **фарбавальны** цэх выпускае **няроўнамерна афарбаваную пражу** і таму на варштаце яна атрымліваецца ў розных палосах і плямах.

Матальны цэх дае вялікую колькасьць **бракаванага утоку** (вялікія вузлы, паложаныя канцы і г. д.). На варштатах яны выразна выяўляюцца і ў прадзіве атрымліваюцца падвойныя ўдары.

Ткачы працуюць часта з няроўнымі берагамі, з няправільна падабранымі бёрдамі і г. д. у рэзультаце — некаторыя гатункі прадукцыі выпускаюцца вузейшымі (замест 15 вяршкоў 12-13).

Надзвычай яркай ілюстрацыяй такога становішча на фабрыцы можа служыць тое, што калі трэба было паслаць на ўсебеларускую выстаўку два кавалкі тавараў, дык іх не маглі знайсьці, бо ніводнага ня было без якога-небудзь недахопу.

Усё гэта гаворыць пра тое, што фабрычнае кіраўніцтва, партыйная арганізацыя і сам калектыў рабочых, гаворачы аб змаганьні за прамфінплян», зусім забылі аб адным важнейшым вучастку змаганьня за прамфінплян — **якасьці прадукцыі.** На фабрыцы пераважала «норма выпрацоўкі» і ў вялікім загоне была якасьць прадукцыі.

Сам **браковачны аддзел,** на абавязках якога ляжыць дакладны прагляд кожнага выпушчанага кавалка прадукцыі, займаўся толькі яго вымерваньнем. Браковачны аддзел звярачаў увагу толькі на такі брак, які асабліва кідаўся ў вочы. Бракоўшчыкі зусім адкрыта заяўляюць, што яны ня ў стане ўважліва пераглядзець кожны кавалак, бо колькасьць іх даходзіць да 600 кожны дзень. Такім чынам, робіцца вывад, што і ў браковачным аддзеле пераважае «норма» і гэта ня гледзячы на тое, што ў гэтым аддзеле **якасьць павінна быць асноўнай работай.**

Стварэньню такіх адносін да якасьці шмат спрыяла тое, што ў цэхах **зусім не адчуваецца адзінаначальля.** Ні падмайстры, ні загадчыкі аддзеламі не зьяўляюцца гаспадарамі на сваіх вучастках работы. Зусім ясна, што ўвесь брак на фабрыцы праходзіць праз іх рукі, **толькі ад іх паказаньняў і кіраўніцтва залежала паперэдзіць рост браку,** але ні падмайстры, ні загадчыкі аддзеламі не паказваюць ткачом, матальшчыкам і інш., што так працаваць нельга. Пачалі варушыцца толькі тады, калі сам спажывец, страціўшы цярплівасьць, пачаў прад'яўляць фабрыцы свае справядлівыя патрабаваньні і калі экспанаты **прадукцыі фабрыкі трапілі ў органы РСІ.**

Такое становішча з якасьцю прадукцыі дае магчымасьць антысавецкаму элемэнту весьці работу сярод рабочых, накіраваную да зрыву прамфінпляну. Ужо зарэгістраваны рад пядвусэнсоўных заяў аб тым, што корань зла ў тым, што «прамфінплян занадта перапавялічаны», што «рабочыя ня ў стане выканаць норму», што «ганяючыся за нормай рабочыя перасталі сачыць за якасьцю».

Зразумела, што варожы элемэнт робіць спробы ўплываць на больш адсталых нясвядомых рабочых, імкнучыся сарваць прамфінплян. Але, рабочыя масы фабрыкі «Дняпроўская Мануфактура», творчы энтузіязм якіх накіраваны на сваячасовае выкананьне і перавыкананьне прамфінпляну, даюць і яшчэ дадуць гэтым спробам самы рэзкі і рашучы адпор.

Па сутнасьці справы **нагляд за якасьцю ня толькі не паменшыць норму выпрацоўкі, але наадварот** — пры добрасумленных адносінах да справы, г. зн., пры рабоце з правільнымі берагамі, з правільна падабранымі бёрдамі, пры паладжанай рабоце ўсіх цэхаў фабрыкі, **кожны рабочы выпусьціць больш прадукцыі з добрай якасьцю, чым пры цяперашнім становішчы.**

«Дняпроўская мануфактура» павінна зараз-жа падцягнуцца. Лёзунгам фабрыкі на сёньняшні дзень павінен стаць—норма плюс добрая якасьць.

ФРУМКІН.

Калі-ж будзе ліквідаваны прарыў?

15 мая **віцебская абутковая фабрыка імя Лекерта** спынілася на рамонт. Многія чакалі, што пасьля рамонту фабрыка пачне працаваць па-новаму, што, нарэшце, будзе ліквідаваны прарыў, які за першае паўгодзьдзе дасягнуў 20 проц. недавыкананьня вытворчай праграмы. Але пасьля рамонту работа пашла па-старому. Праграма за першыя дзесяць дзён чэрвеня была недавыканана на 22, 3 проц. Ня лепш фабрыка працавала ў другую дзесяціднёўку, ня лепш працуе і цяпер.

У часе рамонту зрабілі многа, але не пасьпелі адрамантаваць некаторыя машыны. Таму і пасьля водпуску частка машын працягвала даваць столькі-ж браку, як і раней. Прастоі не паменшыліся—і цяпер яны даходзяць да 4-6 гадзін у суткі. 10 чэрвеня машыны па апрацоўцы надэшвы прастаялі ўвесь дзень і затрымалі работу іншых цэхаў. Мантажны цэх не рэагуе на частыя прастоі з выстарчальнай шпаркасьцю і не спраўляецца. Шмат часу траціцца на пошукі мэханіка-мантажыстага. Прапанову рабочых аб тым, каб пабудаваць спэцыяльны маленькі пакойчык для дзяжурнага мэханіка, адміністрацыя ў жыцьцё не праводзіць.

У часе рамонту ніхто не падумаў каб направіць вэнтылятары. Рабочыя задыхаюцца ад сьпёртага паветра і пылу. Асабліва кепска працаваць рабочым каля машыны па фрэзыроўцы краёў і абсацаў, але ніхто гэтым ня цікавіцца— ні адміністрацыя, ні фабком.

Рабочая сіла скарыстоўваецца нерацыянальна. Там, дзе патрэбна рабочыя 3-га разраду, часта ставяць 8-га разраду. Часта на адной зьмене лішак рабочых, на другой не хапае. Бесьперапынка складзена без абгаварэньня мас. Ёсьць выпадкі, калі адна зьмена выконвае праграму на 120 проц., а другая толькі на 80 проц., з тае прычыны, што майстры першай зьмены не падрыхтоўваюць калодак для другой зьмены.

У часе самаправеркі выкананьня сацдагавору было ўнесена рабочымі **140 прапаноў па паляпшэньні работы фабрыкі,** але на сёньняшні дзень яшчэ ня відаць вынікаў гэтых прапаноў.

Амаль 40 проц. прадукцыі адыходзіць у брак або ў другі і трэці гатункі. Барацьба з бракам вядзецца толькі шляхам загадаў, грамадзкай думкі вакол рабочых, якія выпускаюць шмат браку, не ствараецца. За першую дзесяціднёўку зроблена 28.000 пар абутку, з якіх здана Скурсындыкату толькі 17.000. Рэшта —каля 11.000 пар пратрабавалі перарабак.

Падрыхтоўка да XVI партзьезду была праведзена зусім слаба. Прыток рабочых у партыю—невыстарчальны. Перавыбарчая кампанія фабкомаў зьмяваецца: замест 500 чалавек на зьменавы сход зьбіраюцца 60-70 чалавек. Фабком яшчэ не перабудаваў свае работы на новых формах і мэтадах. У фабкоме ляжыць шмат заяў, якія не разглядаюцца па 4-5 месяцаў.

Такім чынам, абутковая фабрыка імя Лекерта прышла да XVI зьезду з вялікімі прарывамі, як у выкананьні прамфінпляну, так і ва ўсёй масавай рабоце.

За што ад Гомельскага дэпо адабралі пераходны сьцяг

За апошнія часы работа **Гомельскага вузла** па сваёй расхлябанасьці прыкоўвае да сябе ўвагу ўсёй грамадзкасьці.

Паравозы **№№ Н-К 14 і Н-В 37,** выпушчаныя гомельскім дэпо з плянава-папераджальнага рамонту, зрабіўшы з дзесятак кілёметраў, **патрабавалі ў часе руху дапаможных.** Камісія, якая расьследвала гэтыя выпадкі, выявіла, што ў паравоза **№ Н-К 14 была задрана параллель і загнуты паршнявы шток. У паравоза Н-В 37 быў расплаўлены буксавы падшыпнік.** Рад іншых паравозаў, выпушчаных гомельскім дэпо, мелі надзвычай шмат дэфэктаў.

Не на вышыні была і работа паравозных брыгад. Напрыклад, **за 12 дзён мая** ў паравозных брыгад Гомельскага дэпо **было 222 гадзіны** зрыву нармальнага адпачынку, апрача таго ў працягу **4-х дзён** на адзін і той жа паравоз назначаліся **па дзьве брыгады.**

Такая работа Гомельскага вузла не магла застацца без адпаведнай ае ацэнкі з боку шырокіх рабочых мас. Зразумела, што сыстэматычныя непарадкі з выпусканымі паравозамі, усе адзначаныя вышэй катастрофы ёсьць вынік пэўнай шкодніцкай работы, якая выклікала абурэньне рабочых мас і грамадзкасьці.

Агульны сход рабочых дэпо рэзка асудзіў шкоднікаў, якія зрываюць бесьперабойную работу чыгункі, а гомельскі Вучпрафсож пастанавіў адабраць ад паравозных брыгад пераходны сьцяг. Партыйная арганізацыя і калектыў рабочых дэпо павінны паставіць сабе пэўную задачу — **рашуча ліквідаваць усякага роду распушчанасьць, выявіць, выгнаць і перадаць суду шкоднікаў транспарту, узьняць работу дэпо на тую вышыню, пры якой быў атрыманы пераходны сьцяг.**

Калгас імя „Зьвязды“ пасьпяхова стварае кармавую базу

С.-г. арцель імя «Зьвязды», у Мазырскай акрузе, яшчэ зусім маладая. Яна арганізавалася толькі ў студзені месяцы 1930 году, аб'яднаўшы 56 батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак. Але, ня гледзячы на такі кароткі тэрмін, існаваньня, яна ўжо пасьпела дабіцца такіх вялізарных посьпехаў, што можа прэтэндаваць на годнасьць аднэй з лепшых с.-г. арцеляў у Мазыршчыне.

Нядаўна ў «Зьвязьдзе» падрабязна асьвятлялася работа арцелі імя «Зьвязды» ў галіне стварэньня кармавое базы. Зараз можна дадаць, што арцель сваячасова скончыла сяўбу, цалкам выканаўшы пасеўны плян. Калгас імя «Зьвязды» амаль поўнасьцю ажыцьцявіў агра-мерапрыемствы. Увесь пасеў аўсу зроблены чыста-гатунковым насеньнем, якое было папярэдне адсартавана на трыеры і пратручана фармалінам.

Калгас дабіўся вялікіх вынікаў у галіне жывёлагадоўлі. Замест 25 кароў, у пачатку арганізацыі, ён мае зараз 115. Сутачны ўдой павысіўся з 59 літраў да 710. Сярэдні ўдой аднэй каровы ўзрос ад 2,4 літра да 6,2 літра. Раней здавалася ў Мазырскае ЦРК 18 літраў малака, а зараз 460 літраў малака і 36 літраў сьмятанкі. Таварнасьць малака павысілася ад 30 проц. да 65. За апошнія тры месяцы арцель здала Мазырскаму ЦРК каля 17.000 літраў малака і каля 1.000 літраў сьмятанкі.

Малочныя прадукты зьяўляюцца асноўнай крыніцай грашовых прыбыткаў калгасу і штодзенна даюць 100 руб. выручкі.

Самае каштоўнае ў рабоце арцелі імя «Зьвязды» тое, што яна ўжыла рад практычных мерапрыемстваў, накіраваных на вырашэньне кармавой праблемы, што зьяўляецца адным з важнейшых момантаў у гаспадарцы з жывёлагадоўчым ухілам. Арцель значна пашырыла пасевы пад караняплоды, бульбу і травы.

Такіх вынікаў калгас імя «Зьвязды» дасягнуў, дзякуючы ўдарнай рабоце ўсіх калгасьнікаў, пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый.

Трэба адзначыць, што вялікую ролю ў калгасе адыгрывае работа з беднатой. На сходах беднаты, якіх за веснавы час было праведзена 8, абгаворваліся ўсе важнейшыя пытаньні палітычнага і гаспадарчага жыцьця. Без абмеркаваньня на батрацка-бядняцкай групе ў калгасе не вырашаецца ні адно пытаньне, якое датычыць яго будаўніцтва.

Калгас імя «Зьвязды» прымае ўдзел у сацспаборніцтве з іншымі калгасамі. На апошнім сходзе калгас абвясьціў сабе ўдарным па правядзеньні ўборачнай кампаніі. Калгасьнікамі высунуты лёзунг:

— Ні аднаго снапа, які-б ня быў абмалочаны зараз-жа пасьля ўборкі, ні аднаго гэктара ворава, які ня быў-бы апрацаваны на зіму на працягу жніўня і верасьня месяца, арганізуем моцную кармавую базу — аснова буйнога сацыялістычнага высока-таварнага жывёлаводзтва.

Варта адзначыць, што работа ў арцелі арганізавана. Кожная галіна абслугоўваецца адпаведнай брыгадай. Тут цалкам скарыстоўваецца гаспадарчая практыка серадняка. На чале жывёлагадоўчай і паляводчай галін стаяць члены праўленьня — серадлякі. У склад праўленьня ўваходзіць 7 чалавек, з якіх: тры серадлякі, тры беднякі і рабочы «25-тысячнік», які зьяўляецца старшынёй праўленьня. З 5-ці старшых брыгадзіраў: два серадлякі і трое беднякоў.

Калгас перайшоў на сыстэму зьдзельшчыны.

Усе вытворчыя пытаньні папярэдне абгаворваюцца на вытворчых нарадах і толькі пасьля таго ажыцьцяўляюцца.

П. М.

АДКРЫЦЬ АДДЗЯЛЕНЬНЕ АШЧАДКАСЫ

Рабочыя ф-кі **штучнага шоўку** некалькі разоў звярачаліся з просьбай у акруговае паштова-тэлеграфнае аддзяленьне сувязі аб арганізацыі пры ф-цы аддзяленьня ашчадкасы. Гэта просьба дасюль не задаволена. А адкрыць аддзяленьне ашчадкасы патрэбна, бо яно зможа абслугоўваць рабочых скурзаводу і будаўнічыя арганізацыі.

ЗАМЕСТ САЦСПАБОРНІЦТВА — РВАЦТВА

Рэчыцкая с.-г. майстэрня замест паніжэньня сабекошту, займаецца рвацтвам — павышэньнем цэн на вырабы майстэрні. Напрыклад, скрынка для мэліярацыйнай работы, кошт якое 7 р. 60 к., ацэньваецца арцельлю ў 18 руб.

Такое павышэньне цэн з боку арцелі

З апошніх—у першыя

Арцель «Прамень Асьвятленьня» ў Аршанскай акрузе арганізавалася яшчэ ў 1928 годзе ў складзе 29 двароў. У першыя гады свайго існаваньня яна лічылася аднэй з горшых у акрузе. Сёлетняй вясной арцель паказала, аднак, узорны прыклад калектыўнай работы. Замест 85 гэктараў ярыны летась яна ў гэтым годзе засеяла 111,5 гэкт. яравых пасеваў. Сяўба пачалася 8 красавіка і ўжо 18 мая была скончана, ня гледзячы на тое, што не хапала 20 проц. рабочай сілы. За ўвесь час веснавой сяўбы ня было ні аднаго прагулу.

Матэр'яльнае становішча калгасу настолькі палепшылася, што калгасьнік авансуецца ў разьмеры 75 проц. зарплаты. С

„Яўнэйс-Цэльш“ рацыяналізаваў сваю жывёлаводчую гаспадарку

Латыская арцель «Яўнэйс-Цэльш» у Асьвейскім раёне, Полацкай акругі, арганізавалася на хутарскіх вучастках. Пасобныя кавалкі зямлі, раскінуты паміж балотамі і хмызьнякамі да 6 клм.

Ня гледзячы на такія цяжкасьці яравы клін у разьмеры 248 гэкт. быў цалкам засеяны і нават пашыраны за лік залежаў і раскарчовак. Калгас засеяў ільном 20,9 % пасеўнай плошчы—52 гэкт.

У калгасе ёсьць абагуленае стада, якое складаецца з 80 малочных кароў. За май месяц калгас даў каля 380 кілогр. таварнага масла.

Сацспаборніцтва разгорнута паміж асобнымі групамі калгасьнікаў. У малочнай гаспадарцы праведзена рацыяналізацыя, якая дазволіла паменшыць колькасьць абслугоўваючага жывёлу пэрсаналу.

АР.

РЫБАЛОЎНЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ АБАВЯЗАНЫ НАВЯРСТАЦЬ УПУШЧАНАЕ

Гадавы плян улову рыбы зусім рэальны—ён павінен быць выкананы поўнасьцю

Узьнятая на старонках нашага друку здаровая дзелавая крытыка недахопаў работы арганізацый Белрыбы і Белсампрамсаюзу, якім даручан улоў і загатоўка рыбы для рабочага забесьпячэньня, дала, бязумоўна, пэўныя станоўчыя рэзультаты. Калі плян за красавік быў выканан на 36 проц., то ў маі ён ужо выканан на 57 проц., а ў чэрвені, прыкладна, процантаў на 75. Асобныя работнікі Белрыбы, вінаватыя ў канкрэтных упушчэньнях, а часамі і злоўжываньнях, зьняты з работы і заменены больш працаздольнымі.

За апошні месяц па найбольш рыбаводнай акрузе — Полацкай — колькасьць арцеляў павялічылася з 12 да 20, па Мазырскай акрузе ахоплена вылаўленьнем цэлы рад новых вадаёмаў, таксама на Гомельскай і інш. акругах.

У рэзультаце мы маем па некаторых акругах за студзень — чэрвень перавышэньне ўлову супроць усяго мінулага году ў 2-3 разы. Калі, напрыклад, у Віцебскай акрузе ў мінулым годзе ўлоў складаў 550 цэнтн., то за 5 месяцаў гэтага году вылаўлена 1.609 цэнтн. У Полацкай акрузе за ўвесь мінулы год вылаўлена 2.540 цэнтн., за гэтыя 5 месяцаў 3.200 цэнтн. Тое самае і па іншых акругах.

Нават пры невялікай увазе і пры зусім слабой рабоце Белрыбы і Белсампрамсаюзу ўдалося дасягнуць некаторых даволі някепскіх рэзультатаў.

Але трэба проста сказаць, што **далёка ня ўсе рэзэрвы яшчэ скарыстаны.**

Па некаторых акругах, напрыклад, Віцебскай, Аршанскай, Полацкай зусім не праводзіцца вылаўленьне вялізарнейшай плошчы рэк: па Полацкай — 3.314 клм., па Віцебскай — 3.422 клм., па Аршанскай — 3.850 клм., а ў іншых акругах, як Магілёўскай, Бабруйскай і Мазырскай лоўляй ахоплена ня больш

ня зроблена ў адносінах арганізацыі адзіночак рыбакоў, што, бязумоўна, дало-б значныя рэсурсы для забесьпячэньня рабочых цэнтраў.

Белсампрамсаюз мала што зрабіў, каб дабіцца здачы рыбакамі рыбы не на вольны рынак, а для патрэб рабочага забесьпячэньня. Трэба паказаць на абсалютна няўважлівыя адносіны і часамі злачыннае ігнараваньне дырэктыў нашага ўраду аб садзейнасьці Белрыбе і Белсампрамсаюзу з боку мясцовых арганізацый. Вось некалькі характэрных фактаў.

Самахвалавіцкі РВК, Менскай акругі, ня лічачыся з пастановай ЭКАНА ад 11 студзеня і 21 сакавіка аб прадастаўленьні ўсіх вадаёмаў у распараджэньне Белрыбы, для вылаўленьня іх арцелямі сампрамкаапэрацыі з лёгкай рукі выдае білеты на права лоўлі прыватным грамадзянам, бяручы па 12 руб. за білет.

Пухавіцкі РВК не дапускае да вылаўленьня вадаёмаў без заключэньня спэцыяльнага дагавору. У Віцебскай акрузе з-за злачыннай нядбайнасьці мясцовых улад, былыя арандатары Яновіцкага возера (Сураскі раён) займаліся на возеры шкодніцтвам. Рад жлобінскіх адказных работнікаў, на чале са старшынёю гарсавету Чарняком, парушаў пастанову СНК аб правілах лоўлі, праводзячы лоўлю невадам.

Калі да гэтага яшчэ дадаць, што органы міліцыі і сельсаветы зусім не змагаюцца з драпежніцкай лоўляй і браканьерствам, то стане зусім ясна, чаму значная частка рыбы, асабліва ў сёлах і мястэчках, вылаўліваецца і асядае на месцы.

Спажывецкія т-вы на мясцох таксама лічаць для сябе нявыгодным дабівацца цэнтралізаванага забесьпячэньня праз Белрыбу, лічаць за лепшае скупляць рыбу па спекулянцкіх цэнах у

Наступіў час касьбы і ўборкі. Улічваючы, што большасьць рыбакоў цесна зьвязана з сельскай гаспадаркай, што можа, бязумоўна, адбіцца на выкананьні пляну лоўлі, трэба, каб мясцовыя арганізацыі, і ў першую чаргу праўленьні калгасаў, праўленьні рыбацкіх арцеляў і сельсаветы замацавалі патрэбную колькасьць рыбакоў для бесьперабойнага скарыстаньня вадаёмаў.

Трэба, каб у самым тэрміновым парадку быў выдан закон, які прыраўнаваў-бы рыбакоў, пастаянна занятых на рыбным промысьле, у адносінах ільгот і пераваг да рыбакоў раёнаў вялікай рыбнай лоўлі.

Трэба каб Наркамфін даў тэрміновыя паказаньні мясцом аб парадку ападаткаваньня рыбакоў, бо на мясцох налічаюцца вялікія скажэньні, якія, бязумоўна, не садзейнічаюць лоўлі.

Але самае важнае — гэта дапамога мясцовых арганізацый у адносінах укамплектаваньня апарату Белрыбы працаздольнымі работнікамі.

Некалькі слоў аб рэальнасьці пляну. На жаль, побач са здаровымі дзелавымі прапановамі, газэта «Савецкая Беларусь» (ад 24-VI, № 146) у артыкуле «Як Белрыба кіравала ловам рыбы» старалася дэмабілізаваць грамадзкасьць і, у першую чаргу, работнікаў Белрыбы і Белсампрамсаюзу, паказваючы на нерэальнасьць выкананьня пляну, гаворачы, што «ў выніку такой лёгкадумнасьці (чытай, складаньня аптымістычнага пляну лоўлі рыбы) мы маем поўны зрыў лоўлі рыбы ў гэтым годзе».

Такія вывады зьяўляюцца раўненьнем на вузкія месцы і граюць на руку тым работнікам Белрыбы і Белсампрамсаюзу на мясцох, якія прыкрываюць бязьдзейнасьць крыкамі аб тым, што плян нерэальны.

Дробная манэта ў Менску ёсьць

Чуткі аб недахопе манэты зланамерана пашыраюцца варожымі элемэнтамі

Гутарка з кіраўніком Усебеларускай Канторы Дзяржбанку тав. Яршовым

[illegible]

Кулацка-нэпманская правакацыя

[illegible]

...ухмылкай прыносілі ў кааперацыйную [illegible] з сольлю, або былі з газай і прасілі вярнуць ім грошы назад, бо яны, бачыце, «памыліліся» ў сваіх разьліках...

[illegible]кі-ж чарговы «крызіс» паражыў [М]енск у апошні тыдзень. Контр - рэвалюцыйныя элемэнты папшырылі чуткі аб адсутнасьці дробнай манэты. Гэтага было даволі, каб абывацель кінуўся на паляваньне на дробную манэту, хаваючы «рэшту з рубля» на «ўсякі выпадак». У абывацельскім балоце пачала[с]я звычайная ў такіх выпадках паніка, [я]кая хутка перакінулася на рынак, у [к]рамы, каапэратывы, сталовыя, цырульні. Дробнай манэты сапраўды ў звароце стала менш, бо кожны імкнуўся атрымаць рэшту з рубля.

А наш гандлёвы апарат? Замест таго, каб зьвярнуцца па дапамогу да банку і расьсеяць гэту паніку вольным разьменам грошай, гандлёвы апарат паддаўся нездаровым настроям. Замест дробнай манэты пачалі даваць рэшту запалкамі, цукеркамі, рознай дробязьзю, накапляючы дробную манэту на «ўсякі выпадак», пачалі адмаўляць пакупцу ў рэшце з рубля, калі пакупка не перавышала 60-70 капеек, пачалі выпускаць уласныя «боны» замест дроб-[illegible]

[illegible]

...заявіўшы, што, на яго думцы, «нічога злачыннага ў гэтым няма, бо касірша павінна заўсёды мець у запасе дробную разьменную манэту».

Такі-ж малюнак праверка выявіла ў сталоўцы № 3. Такія-ж чэргі нібы з-за адсутнасьці дробнай манэты, тыя-ж скандалы. Рабочыя пыталіся: «Куды вы схавалі дробную манэту?» Між тым, у касіршы Калантай быў схаваны мяшочак дробнай манэты на суму 8 руб.

Можна прывесьці цэлы рад аналёгічных фактаў.

Вінаватыя ва ўсім гэтым заслугоўваюць самага суровага пакараньня, аж да аддачы пад суд. Але адначасова трэба зрабіць і другі вывад, што апарат МЦРК, ня гледзячы на чыстку, усё яшчэ засьмечаны людзьмі, якія ня ўмеюць працаваць.

**
*

Дзяржбанк прыняў меры да забесьпячэньня гандлёвых арганізацый і ўстаноў выстарчальнай колькасьцю дробнай манэты. Але гэты выпадак з «крызісам» дробнай манэты павінен выклікаць яшчэ большую пільнасьць з боку ўсёй нашай пралетарскай грамадзкасьці. Трэба рашуча і неадкладна спыняць усякія контр - рэвалюцыйныя чуткі, усякія абывацельскія гутаркі, якія, пераходзячы з вуснаў у вусны, робяць з мухі сланя і маюць толькі адзінае прызначэньне — ставіць палкі ў калёсы нашага пераможнага сацыялістычнага будаўніцтва.

П—н.

Ліквідаваць недахопы ў хлебапячэньні

Менск поўнасьцю забясьпечаны мукой да новага ўраджаю. Запасы мукі, якія ёсьць на складах поўнасьцю гарантуюць горад ад якіх-бы ні было перабояў у забесьпячэньні хлебам.

Між тым, за апошнія дні ў хлебных крамах ЦРК заўважваюцца вялікія чаргі, а ў сталоўках часта адчуваецца недахват у хлебе.

У чым тут справа? Чаму пры наяўнасьці вялікіх мучных запасаў у крамах чаргі па хлеб?

Азнаямленьне з пастаноўкай работы па хлебапячэньні паказала, што ўсе спробы каапэрацыйных і іншых забесьпячальных арганізацый спасылацца на «аб'ектыўныя» прычыны павінны быць рашуча адкінуты. ЦРК нясе адказнасьць за забесьпячэньне рабочага насельніцтва хлебам Толькі няўменьнем своечасова кінуць сілы на тыя ці іншыя слабыя каапэрацыйныя вучасткі можна тлумачыць перабоі ў забесьпячэньні насельніцтва печаным хлебам.

Сталоўкі ЦРК павялічылі штодзенны водпуск абедаў, а тым самым і хлеба з 10-13 тысяч да 33 тысяч, частка хлеба выдаецца на забесьпячэньне сэзоньнікаў. Але ў той-жа час хлебазавод павялічыў выпечку хлеба з 75 тысяч кілё ў суткі да 90 тысяч кілё.

Аднэй з прычын перабояў у забесьпячэньні хлебам зьяўляецца агідная работа транспарту. У той час, як у крамах хлеба не хапае, на заводзе часамі наглядаюцца залежы хлеба.

МЦРК ніяк ня можа дагаварыцца з УМТ'ам адносна транспарту. УМТ праяўляе чыста дзяляцкі падыход і заяўляе, што грузавыя машыны для перавозкі хлеба яму нявыгодна даваць і гэтых машын УМТ не дае.

Атрымліваецца такі малюнак, калі, напрыклад, дастаўка піва ідзе бяз усякіх перабояў, а для перавозкі хлеба транспарту чамусьці не хапае.

УМТ упарта ня выконвае сваіх абавязкаў і ў адносінах якасьці перавозкі. Замест таго, каб хлеб вазіць у пасобных скрынях, яго звальваюць.

Пакуль ідуць спрэчкі паміж ЦРК і УМТ спажывец церпіць і траціць гадзіны на чаргі па хлеб.

ЦРК не правярае, як выконваецца дырэктыва вышэйшых рэгулюючых органаў аб экапомным выдаткаваньні хлеба. Патрэбнага кантролю за работай хлебных крам і сталовак няма.

Нельга прызнаць здавальняючай і работу хлебазаводу. За адзін толькі чэрвень месяц было забракавана каля 8.000 кілё хлеба. Гэтымі днямі на аддзяленьні хлебазаводу забракавалі 900 кілё хлеба. На заводзе слаба адчуваецца адзінаначальле. Майстры не адказваюць за якасьць выпечанага хлеба. Працоўная дысцыпліна кульгае. Усё гэта мае ўплыў на тэмп работы заводу.

Толькі цяпер, калі выявіўся прарыў у галіне хлебапячэньня, МЦРК, Хлебазавод, Акргандаль, Саюз харчавікоў заварушыліся.

На працягу апошніх дзён адбыўся рад нарад, на якіх вызначаны канкрэтныя мерапрыемствы па ўрэгуляваньні забесьпячэньня насельніцтва печаным хлебам.

Заўтра па вуліцы Энгельса адкрываецца новае аддзяленьне хлебазаводу, якое будзе выпускаць 10-12 тысяч кілё хлеба ў суткі. Аддзяленьне заводу пераходзіць на фармовачны хлеб, што павялічыць выпуск яго на 10 проц. Хлебазавод перакідае сюды [illegible] работнікаў. Задача біржы працы безадкладна выканаць заяўку хлебазаводу на рабочую сілу. Патрабуецца 30 рабочых.

Неадкладна павінна быць урэгулявана пытаньне з транспартаваньнем хлеба з заводу ў крамы ЦРК.

ЦРК павінен больш папулярызаваць парадак выдачы мукі замест хлеба.

Мука ёсьць, павінен быць і печаны хлеб. Правядзеньне вызначаных мерапрыемстваў дасьць магчымасьць у бліжэйшыя-ж дзень ліквідаваць замінкі ў выдачы печанага хлеба, якія наглядаюцца апошнімі днямі ў некаторых крамах ЦРК.

М. КІН.

МЕНСК

Піянэр Пілюга сын менскага чыгуначніка, абраны на міжнародны зьлёт дзяцей ад БССР. Зьлёт адбудзецца ў Нямеччыне.

Становішча сталовак дрэннае

Вынікі абсьледваньня брыгады гарсавету

Гэтымі днямі брыгада членаў гандлёва-каапэрацыйнай сеткі Менгарсавету правяла абсьледваньне 11-ці сталовых і культурнай чайной у гор. Менску. Брыгада знайшла, што санітарнае становішча сталовак дрэннае: бадай ва ўсіх сталоўках у залях і ў кухнях бруд, прадукты хаваюцца ў антысанітарных умовах (сталоўкі № 6 і 4); начыньне мыецца ў бруднай вадзе.

Брыгада адзначае, што якасьць абедаў дагэтуль не палепшылася. Зеляніна, садавіна скарыстоўваюцца слаба. Асабліва дрэнна гатуюцца посныя абеды. Амаль нічога ня зроблена для рацыяналізацыі работы, для барацьбы з чэргамі. Ні ў аднэй сталоўцы не наладжана дзіцячае харчаваньне. У сталоўцы № 6 і культурнай чайной няма ўліку норм выдачы хлеба.

Аддзел грамадзкага харчаваньня дрэнна кіруе работай сталовак. Эканомкамісіі сталовак ледзь варушацца.

11-га ЛІПЕНЯ АДКРЫВАЕЦЦА ЎСЕБЕЛАРУСКІ СТАДЫЁН

11-га ліпеня адкрываецца новы пабудаваны Ўсебеларускі стадыён імя Дзесяцігодзьдзя Вызваленьня БССР. У дзень адкрыцьця адбудзецца парад фізкультурнікаў, спаборніцтвы па лёгкай атлётыцы паміж камандамі БССР — Заходняя вобласьць і па футболе паміж камандамі зборная БССР — Швэйцарыя.

ІНТЭРНАТЫ ДЛЯ СТУДЭНТАЎ ВНУ

Дзяржплян БССР пастанавіў адпусьціць 350.000 руб. на пабудову ў Менску інтэрнатаў для студэнтаў БДУ і ВТНУ. У хуткім часе пачнуцца пабудовы інтэрнатаў у раёне Камароўкі.

Прэзыдыум АВК пастанавіў замацаваць за студэнтамі ўсе кватэры, якія яны займаюць, з тым, каб у выпадку выезду студэнта з кватэры, яе маглі-б заняць другія студэнты.

НОВЫ МОСТ ПРАЗ РАКУ СЬВІСЛАЧ

Менкамгас прыступіў да пабудовы новага драўлянага маста праз раку Сьвіслач у мясцовасьці Сталовая. На пабудову маста адпушчана звыш 30 тысяч.

ПЛЕНУМ Т-ВА «ПРЭЧ НЯПІСЬМЕННАСЬЦЬ»

Скончыўся пашыраны пленум акруговага савету т-ва «Прэч няпісьменнасьць». Пленум падагуліў вынікі зімовай работы ў галіне ліквідацыі няпісьменнасьці і распрацаваў плян працы на летні час.

Падрыхтоўка да 11-га ліпеня

Нядаўна адбылося пасяджэньне ўрадавай камісіі па правядзеньні сьвяткаваньня дзесяцігодзьдзя вызваленьня БССР ад белапалякаў.

На пасяджэньні быў заслуханы даклад Менскай акруговай камісіі па падрыхтоўцы сьвяткаваньня. Камісія рыхтуе пасылку ў дзень сьвята рабочай брыгады ў Дукоры для ўшанаваньня памяці расстраляных партызан. Пачаліся сходы рабочых, калгасьнікаў, беднякоў і серадлякоў, прысьвечаныя пытаньням абароны краю і сьвята вызваленьня БССР. Раённыя і сельскія бытавыя камісіі адкрываюць у дні сьвята 327 культурна-бытавых установ.

Урадавая камісія пастанавіла правесьці 10-га ліпеня ўрачыстае аб'яднанае пасяджэньне ўраду, Менгарсавету і грамадзкіх арганізацый. У лягерах 11-га ліпеня адбудзецца парад, а пасьля параду інсцэніроўка бою. Увечары адбудзецца адкрыцьцё ўсебеларускага стадыёну імя дзесяцігодзьдзя.

Дзень 11-га ліпеня — сьвяточны дзень

Народны Камісарыят Працы БССР пастанавіў абвясьціць дзень 11-га ліпеня — дзень дзесятай гадавіны вызваленьня БССР ад белапалякаў — сьвяточным днём для рабочых і служачых усіх прадпрыемстваў і ўстаноў БССР.

Ніякія вылічэньні з зарплаты рабочых і служачых, якія атрымліваюць па-месячна зарплату, за гэты дзень ня робяцца. Пры зьдзельнай або пагадзіннай аплаце гэты дзень дадаткова не аплачваецца. У тых прадпрыемствах, дзе работа ня можа быць спынена (эльвод, больніцы, аптэкі, тэлефон, тэлеграф, пажарныя каманды і г. д.) работа ў дзень 11-га ліпеня аплачваецца ў падвойным разьмеры.

У тых прадпрыемствах і ўстановах, якія перайшлі на бесьперапынку, калі 11 ліпеня зьяўляецца выхадным днём для асобных катэгорый рабочых і служачых, ён пераносіцца на наступны рабочы дзень.

Зрываецца добрае мерапрыемства

Па ініцыятыве Кастрычніцкага райкому камсамолу і рэдакцыі «Чырвонай Зьмены» ўзьнята пытаньне аб арганізацыі дня адпачынку для ўдарнікаў. Паводле думкі ініцыятараў у садзе «Прафінтэрн» павінен быць арганізаваны лягер, які штодзенна даваў-бы фізычны і культурны адпачынак 300 ударнікам менскіх фабрык і заводаў.

Сталовую саду меркавалася скарыстаць для палепшанага харчаваньня ўдарнікаў, потым наладзіць спартыўныя гульні, пастаноўкі, абсталяваць бібліятэку, чытальню і г. д.

Адкрыць лягер меркавалі 11 ліпеня.

Але, з прычыны таго, што з боку арганізацый, якія павінны былі дапамагчы абсталяваць лягер, наглядаецца недаацэнка гэтага мерапрыемства, адкрыцьцё лягеру можа быць сарвана. Дый самі ініцыятары некалькі астылі. Такім чынам, каштоўнае і цікавае мерапрыемства з-за бюракратызму раду ўстаноў ня можа быць ажыцьцёўлена. Лесбел не дае патрэбных дошак для ложкаў, арцель Сампрамсаюзу адмаўляецца ад заказу на ложкі, апраўдваючыся неабходнасьцю для гэтага дазволу на звышпларовую работу, а Наркампрацы такога дазволу не дае.

Ёсьць пастанова прэзыдыуму ЦСПСБ аб тым, што лягер арганізаваць неабходна. Такія-ж пастановы ёсьць па лініі ВСНГ і акрстрахкасы. Грошы асыгнаваны. Але тым ня менш уся справа можа сарвацца з-за нячуласьці асобных арганізацый.

Ударнікі павінны атрымаць месца для адпачынку.

Д.

З лістоў рабселькораў

БУДАЎНІЦТВА ПАД ПАГРОЗАЙ ЗРЫВУ

Белмясгандлем у Магілеве будуецца сьвінаводны саўгас. Будаўніцтва ў гэтым саўгасе ідзе чарапашнымі тэмпамі. За два месяцы работы пастаўлены толькі сьцены сьвінарніка. Земляныя работы (плянаваньне вучастку) распачаліся з вялікім спазьненьнем і зараз яшчэ не разгорнуты з прычыны таго, што адсутнічаюць зямлякопы.

Загатоўка патрэбнага матар'ялу, за выключэньнем цэмэнту, яшчэ не распачата і нават да гэтага часу адсутнічае канчатковы праект будаўніцтва саўгасу.

Усё гэта стварае пагрозу, **што будаўніцтва саўгасу ня толькі ня скончыцца да вызначанага тэрміну, але нават сарвецца ўвесь будаўнічы плян.**

Белмясгандлю патрэбна неадкладна забясьпечыць будаўніцтва патрэбнымі матар'яламі.

П. Данілаў.

СЛАБА РАЗГОРНУТА ПАДРЫХТОЎКА ДА ЎБОРАЧНАЙ КАМПАНІІ

У Бягомльскім раёне вакол падрыхтоўкі да ўборачнай кампаніі не мабілізавана ўвага грамадзкасьці. Яшчэ да гэтага часу пытаньні ўборачнай кампаніі не распрацоўваліся на сходах калгасьнікаў і сярод індывідуальнікаў.

Бягомльскі райпаляводсаюз не даслаў патрэбнае колькасьці сярпоў і жнявярак, а патрэба ў іх надзвычай вялікая.

Райпаляводсаюзу, пакуль ня позна, трэба выправіць недахопы.

А. Б—а.

ПРАРЫВЫ Ў ГРАМАДЗКІМ ХАРЧАВАНЬНІ

Ня гледзячы на шматлікія скаргі з боку начскладу №-га артпалка аб непарадках у сталоўцы № 27, усе гэтыя агідныя факты яшчэ ня зьнішчаны. Падхалімства, кумаўство, сыстэматычнае спазьненьне сьнеданьняў — вось асноўныя прарывы ў гэтай сталоўцы.

У выніку гэтага начсклад і чырвонаармейцы трацяць шмат часу за кошт баявой падрыхтоўкі. Усімі гэтымі фактамі запоўнена кніга скаргаў, але чамусьці гэтыя скаргі далей кніжкі не пайшлі.

Група начскладу.

ЧАГО ВАРТА ТАКАЯ ПАСТАНОВА

Работніца саўгасу Лапухі (Грэск) Дамэр М., прапрацаваўшы падзённа на працягу 2-х месяцаў на скотным двары, узьняла хадайніцтва аб залічэньні яе ў штат. У гэтым рабачком ёй адмовіў. І калі Дамэр М. прынесла адносіну ад БРК, што яна павінна быць залічана ў штат, дык старшыня рабачкому т. Зянкевіч гэтую прапанову БРК ня выканаў, бо яму не спадабалася, што работніца, абмінуўшы яго, зьвярнулася непасрэдна ў БРК.

Адносіны да яе яшчэ пагоршыліся ў зьвязку з тым, што яна пачала выкрываць усе недахопы скотнага двара. Гэта зусім не спадабался загадчыку саўгасу, які і звольніў Дамэр з работы, ня гледзячы на тое, што Дамэр М. зараз цяжарная.

БРК павінна зацікавіцца гэтым пытаньнем і як найхутчэй дапамагчы беспрацоўнай Дамэр М.

Ведаючы.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

СЁНЬНЯ

Дом Асьветы. А 8 гадз. веч. склікаецца сход членаў праўленьня Дому Асьветы. Яўка абавязкова.

— А 7 гадз. веч. у Доме Асьветы адбудзецца агульны сход беспрацоўных членаў саюзу працасьветы. Заклікаюцца ўсе беспрацоўныя чл. саюзу і часова працуючыя, а таксама курсанты ЦІП і інш. курсанты чл. саюзу працасьветы.

— А 7 гадз. веч. адкрыты агульны сход партkалектыву саюзу працасьветы. Запраш. асьветнікі г. Менску.

Т-ва «П.Н». Акруг. саветам т-ва «П.Н.» ставіцца культмасавы вечар для няпісьменных і малапісьменных, якія навучаюцца, г. Менску, калгасаў і саўгасаў прыгарад. с/с. Вечар адбудзецца ў садзе працасьветы а 7 гадз. веч. У выпадку дажджу вечар пераносіцца ў Дом Асьветы.

ЗАЎТРА

ЦСПСБ. А 10-й гадз. раніцы Сэктар Вытворчасьці і зарплаты ЦСПСБ сумесна з Сац. Быт. Сэктарам склікаюць нараду па пытаньні аб становішчы пачынальных майстэрань. На нараду выклікаюцца прадстаўнікі ЦП саюзаў: гарбароў, швэйнікаў, мэталістых і прадстаўнікі Скурсындыкату, Скураб'яднаньня, інвалёднай кааперацыі, Сампрамсаюзу, кіраўніцтва працкалектывамі, ЦРК, Наркамгандлю, НКУС і мясцовай прамысловасьці. Яўка абавязкова.

Фрунз. РК КП(б)Б. А 7 гадз. веч., у памяш. клюбу Нарасьветы адбудзецца чарговы сход дэлегатак Фрунз. раёну. Яўка ўсіх 3-х груп дэлегатак абавязкова.

Дом Камасьветы. А 6 г. веч. у пак. № 21 індыв. кансультацыя па ленінізьме і па палітэканоміі. А 7 гадз. веч. групавая кансультацыя аб 10-цігодзьдзі вызваленьня БССР ад белапалякаў для дакладчыкаў Фрунз. і Кастрыч. РК.

Фрунз. РК КП(б)Б. А 6 г. веч., у залі АК КП(б)Б (3-ці паверх) склікаецца нарада сакратароў вытворчых і савецкіх ячэек і парткалектываў, старшынь ФЗМ і прадстаўнікоў ЦП саюзаў, якія абслугоўваюць прадпрыемствы Фрунз. раёну. У парадку дня: аб перавыбарах ФЗК, аб партвучобе, аб рэалізацыі пазыкі «Пяцігодка — за 4 гады». Інфармацыя з месц аб ходзе перавыбарчай кампаніі ФЗМ наступных прадпрыемстваў: фабрык «Акцябр», скарняжнай, «Чырвоны Тэкстыльшчык» і «Камунаркі», друкарні БДВ, Белдзяржбуду і заводу «Д. А». Яўка абавязкова.

Мясцком хатніх работ. № 2. А 7 гадз. веч. у садзе нархарч, а ў выпадку дрэннага надвор'я, у клюбе нархарч, адбудзецца выбарчы сход. Яўка абавязкова.

ПАСЬЛЯЗАЎТРА

ЦП саюзу саўгандальслужачых. У памяшк. дзяржтэатру а 9 гадз. веч. адбудзецца спэктакль трупы «Чырвоны Факел» — «Сыгнал» для членаў саюзу саўгандальсл. Заяўкі на білеты і білеты ў клюбе саўгандальслуж. ад 6 да 9 гадз. веч.

Кастрычн. РК КП(б)Б. А 6 г. веч. у клюбе імя Леніна (ст. Менск пас.) адбудзецца нарада з наступным парадкам дня: аб задачах рэдкалегіі насьценгазэт і работы рабкораў і сьценкораў у часе XVI зьезду УсеКП(б) і рэалізацыя гэтых пастаноў у далейшай рабоце і аб рабоце заводзкіх рэдкалегій насьценгазэт і выкананьне заметак (даклады рэдкал. і садаклады кіраўнікоў прадпрыемстваў і устаноў). На нараду павінны зьявіцца фракцыя рэдкалегіі, рабкоры, сьценкоры, кіранікі сэктароў друку і кіраўнікі прадпрыемстваў і ўстаноў — партыйны. Адказнасьць за яўку ўскладаецца на сакратароў ячэек.

На ПТ ЦКК КП(б)Б у Менску 10 ліпеня г. г. а 18½ гадз. будуць разглядацца наступныя справы:

Аўчыньнікава, Івана Панфілава; Коняк, Арона Лейбава; Розная, Сары Гіршаўны: Кагана, Веніяміна, Моўшава; Міленькага, Абрама Ільлічова; Воінава, Віктара Лявонава; Баранава, Міхася Мікалаева; Касьцевіча, Кастуся Раманава; Жытковіча, Антона Кірылава; Соскіна, Ошэра Бэркава; Фрыдмана, Макса Мэндэлева; Вінаградава, Гаўрыла Лявонава; Альтмана, Шыфры Зэлікава; Казарноўскага, Рыгора Сіманава; Сыпчанка, Ціта Янкава.

Усе памянёныя т. т. запрашаюцца для прыняцьця ўдзелу пры разглядзе іх спраў. Праезд за свой кошт. Таксама запрашаюцца старшыні праверкомаў, дзе гэтыя т. т. праходзілі чыстку і сакратары ячэек, дзе лічацца яны на вучоце і знаходзяцца ў Менску.

Час. вык. абав. адказ. рэдактара
А. МІТЛІН.

РАЗЬБІТЫЯ —БОГІ—

Кіно-тэатр „Культура“
Мастацкі фільм у 7 частках вытворчасьці САВКІНО
ПАДЗЕМНАЕ СОНЦА
паводле п'есы Біль-Белацаркоўскага
ШТОДЗЕННА 3 СЭАНСЫ.
Пач. 1-га 7 г. 30 м., 2-га—9 г., 3-га -10 г. 30 м.
КАСА адчынена з 5 гадз.

КІНО Інтэрнацыянал
Мастацкі фільм
КАХАНЬНЕ Ў ТРОХ
(ТРЭЦЯЯ МЯШЧАНСКАЯ)
Пачатак 1-га сэансу а 7 гадзіне 30 мін.
Каса—ад 5 гадз. 30 м.

КІНО САД (Савецкая, 71).
Бытавы фільм
КРУГ у 7 частках.
Пач. 1 сэансу а 10 г., 2-га—11 г. 30 м.
КАСА АДКРЫТА З 6 г. 30 м.

КІНО Пралетары
Амэрыканскі фільм
НАЧНЫ КРЫК
ПАЧАТАК 1-га СЭАНСУ а 7 ГАДЗ.
Каса адкрыта з 5 гадз.

КІНО „Спартак“
Нямецкі баявік **ГОРНАЯ БАЛЯДА**
Драма ў 8 частках з пралёгам
Пачатак 1 с. а 7 гадз., 2 с.—9 г., 3 с. 11 гадз.
Каса—з 6 г.

ДА ВЕДАМА ЖАКТАЎ І ЗАБУДОЎШЧЫКАЎ.
БЕЛАРУСКІ ПАЛІТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ
арандуе кватэры для запрошаных навуковых работнікаў.
Згодзен робіць патрэбны рамонт.
Аплачвае за кватэры па НАЙВЫШЭЙШЫХ стаўках за год, два (і болей) НАПЕРАД
РАЁН ЛЮБЫ.
Зварачацца: Беларускі Палітэхнічны Інстытут, Землярöбскі зав., № 4 (тэл. 11-32).

50 к. кошт публікацыі аб згубе дакуманту

КУЛЬТРАБОТНИКИ НАЦИОНАЛЬНЫХ РЕСПУБЛИК, ОБЛАСТЕЙ И РАЙОНОВ!
ЧИТАЙТЕ общественно-политический и научно-педагогический журнал
ВСЕ интересующиеся вопросами культурного строительства национальных республик, областей и районов
ПРОСВЕЩЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНОСТЕЙ
ЕЖЕМЕСЯЧНЫЙ ОРГАН ЦК СОЮЗА РАБПРОС.
ВЫХОДИТ ПРИ БЛИЖАЙШЕМ УЧАСТИИ НКП СОЮЗНЫХ И АВТОНОМНЫХ РЕСПУБЛИК.
Отв. редактор
А. К. АБОЛИН.

В ближайших номерах (6, 7, 8, 9, и 10) будут помещены следующие материалы: О достижениях национальных республик (к 10-летию Чувашской, Карельской и Татарской АССР). О классово-чуждых влияниях в культурной и общественной работе среди национальностей. Итоги XVI партсъезда. Основные задачи культпросветработника. Опыт построения культпятилетки на местах. Борьба за культпоход. 1905 г. в нацрайонах. Итоги II партсовещания по народному образованию. К съезду по политехнизации школы. Проблема нового учебника для национальных районов в реконструктивный период. К новому уч. году. Вопросы о подготовке нацкадров. О всесоюзн. олимпиаде театров и искусства народов СССР. Очерки и др.

ПОДПИСКА ПРОДОЛЖАЕТСЯ
УСЛОВИЯ ПОДПИСКИ: на год 8 р. 6 м.—4 р. 50 к. 3 м.—2 р. 50 к.
Цена отд. номера—1 руб.
ТРЕБУЙТЕ ВО ВСЕХ КИОСКАХ и КНИЖНЫХ МАГАЗИНАХ.
ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ: Москва, 9, ул. Герцена, 10—в ОППИ изд-ва «РАБОТНИК ПРОСВЕЩЕНИЯ»; в магазинах и отделен. изд-ва; в киосках контрагенства печ., на почте и у письмоносцев.

СЕКАРОВСКАЯ ЖИДКОСТЬ

МЛЕН Москва
МОСКВА 55 2-й ВЫШЕСЛАВЦЕВ ПЕР. № 6

Гр-ка **Ілюцік Леакадзія**, якая пражывае на хут. Рахманькі, Папярнянскага с-с., Астр.-Гарадзецкага раёну, мяняе сваё прозьвішча **Ілюцік** Леакадзія на **Качарэўская** Леакадзія Іванава. Асоб, якія маюць перашкоды да зьмены прозьвішча, просьба паведаміць у Папярнянскі с-с., Астр.-Гарад. раёну Мен. акругі.

ЗГУБЛЕНА круглая **ПЯЧАТКА** калгасу „БАЛЬШАВІК“. Негарэльскага с-с., Койданаўскага раёну. Менск. акругі. Лічыць несапраўднай.

ВЭЛЁСЫПЭД жаночы, ня новы **прадаецца**
Новая-Камароўка, д. 9, кв. 2. Бачыць да 9 г. увеч.

Для здачы **АБВЕСТКІ** у газэту „ЗЬВЯЗДА“ званіце па тэл. **7-81**

ЛАНЦУЦКІ с-с., Капыльскага раёну **выклікае** на 15-га ліпеня 1930 г. у памяшканьні с-с. а 12 гадз. дня гр. **Вечара Уладзімера Аляксеева** і гр-ку **Вечар Софію Тамашову** па справе скасаваньня шлюбу.

ЛАНЦУЦКІ с-с., Капыльскага раёну **выклікае** на 15 ліпеня 1930 г. у памяшканьне с-с. а 12 гадз. дня гр. **Скубскага Людвіга Карлава** і гр-ку **Скубскую Яніну Іванаву** па справе скасаваньня шлюбу.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ АКЦИОНЕРНОЕ О-ВО „ГОНЕЦ“
ВСЕ ДЛЯ ОХОТЫ

Ружья одноствольные, четырехзарядные системы Фроловск. „Маг. 28 кал. ц. 38 руб., ружье шомпольное, одноствольное 28 и 32 кал. ц. 16 руб., гильзы бумаж. 16 и 20 кал. 4 р. сотня. Барклай разн. кал.—3 р. и 3. 15 к., гильзы медн. кал.—10 и 11 коп. Замки к ошейникам—33 коп., иглы к барклаям—5 к., карабинчики (цепей 15 и 25 к. кольца обжимн. всех кал.—45 и 72 к., манки разные—от 12 к. до 33 к., масло ружейное—50 к. флакон, мерки для пороха и дроби—30 к., ножи финские — от 1 р. до 1. 77 коп., ошейники разные—от 75 до 3.50, ножи универсальные из 6 предм.—2.85, патронтажи бурские 3.50 к., патронтажи в 2 и 3 сумки, 20 и 16 кал.—8 и 9 руб., плетка для собак—1 р. 50 к., погоны для ружья тесн.—1 р. 25 к., погоны для ружья кож. от 1 р. 10 к. до 1 р. 80 к. Подвески для дичи кож.—1 р. 40 к. Прибор для стрельбы дробью из гладкоствольного ружья 1 р. 75 коп., пыжи картонные 200 шт.—28 коп., сетка для дичи со шнуром—1 р. 25 к., цепи для собак—от 35 к. до 1 р. 40 к., чехлы для складн. ружей кож.—18 и 20 р., тоже брезент б) подкл.—6 р., тоже брезент. с подкладкой—7 р. 25 коп., чехлы для мал. кал. винтовки—5 р. 50 к., шомпол дер. складной—1 р., щетки для ружей—45 к., ягташ брезент.—13 р. 20 к., тоже кожен.—20 и 22 руб., закрутки д) бумаж. гильз—3 р. 5 к.

Винтовка мал. кал. системы Смирнского Ижевского завода 22 м.-м., цена 30 р. 63 коп., тоже малого кал. по типу „Геко“ 33 р. 10 коп., пули для винтовок 2 р. сотня.

Принадлежности к винтовке. Шомпол-протирка с ручкой ц. 1 р. 25 к., щетка густая и пров. 35 к., ремень от 1 р. 25 к. до 1 р. 60 коп., патрондержатель 1 р. 30 к., чехол брезентовый—5 р. 50 коп., кобур для нагана ремней—3 р. 60 к., портупеи для шашек—3 р. 60 коп.

ПРИМЕЧАНИЕ: Винтовка высылается лишь по получении разрешения местного Адм. Отд. или ОГПУ.

Патроны свыше 50 шт. высылаются лишь по разрешению ОГПУ на право ввоза по ж. д.

ВСЕ ДЛЯ РАДИО Радиодетали для сборки коротковолновых и длинноволновых приемников, усилителей и выпрямителей.

Коротковолновые и длинноволновые конденсаторы, реостаты, трансформаторы низкой частоты и для питания приемников от сети: монтажная мягкая посеребреная проволока, антенный канатик, источники питания приемников (батареи и аккумуляторы анода и накала). Мастичные изделия: ручки с ползунком, сдвоенные ползунки для коротких и длинных волн, лимбы 80 и 90 мм с делениями (ручки для верниометров и конденсаторов). Верньерные ручки Универньер. Постоянные высокоемкостные конденсаторы для трансляции—по существующим ценам Гострестов.

Комплекты крестьянских приемников с антенной—15 р.

Карманные фонари (комплект фонаря с 1 лампой и батареей)—2 р. 56 к.

При заказе обязателен задаток в размере 50 проц., а для коллективов и учреждений в размере 25 проц. Заказы направлять: Москва, „ГОНЕЦ“, Москворецкая, 24-228.

ЦП саюзу саўгандальслужачых
7 ліпеня а 7 гадз. веч. у памяшканьні клюбу саўгандальслужачых
—(СКЛІКАЕ)—
АГУЛЬНА-ГАРАДЗКІ СХОД ПРАФАКТЫВУ
саюзу саўгандальслужачых гор. Менску.
ЯЎКА членаў МК, ударнікаў, добраахвотнікаў і інш.—абавязкова.
Запрашаюцца ўсе члены саюзу.
А парадку дня—даклад аб выніках 3-га пленуму ЦК саюзу саўгандальслужачых (дакл. сакратара ЦК саюзу тав. ПАЎЛАВА.
Усім МК і ГК шырока абвясьціць аб гэтым сходзе ўсіх членаў саюзу і забясьпечыць своечасовую і поўную яўку. Пасьля сходу будзе дана мастацкая пастаноўка.

ЗАПАДНАЯ ОБЛАСТНАЯ ОПЫТНО-МЕЛИОРАТИВНАЯ СТАНЦИЯ
в г. СМОЛЕНСКЕ
ПРИГЛАШАЕТ
на ПОСТОЯННУЮ РАБОТУ:
1) инж. МЕЛИОРАТОРА-ГИДРОЛОГА с окладом содержания 250 руб. в месяц и 50% нагрузки за полевой период.
2) ОПЫТНИКА-АГРОНОМА ПОЛЕВОДА с уклоном технические культуры по льну и конопле, со стажем не менее 2-х лет—для стационарных работ на оклад 225 р. в м-ц.
Заявления направлять по адресу: г. СМОЛЕНСК, СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЯ 4, ЗАПОМС.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ МІКРАБІОЛЁГІЧНЫ ІНСТЫТУТ НАРКАМАХОВЫ ЗДАРОЎЯ
АБВЯШЧАЕ КОНКУРС
на наступныя пасады з 1 кастрычніка 1930 г.
1 старэйшага асыстэнта Навукова-дасьледчага аддзелу. Аклад 150 р. у месяц.
1 малодшага асыстэнта Навукова-дасьледчага аддзелу. Аклад 130 р. у месяц.
1 малодшага асыстэнта Сыроваткавага аддзяленьня. Аклад 130 р. у месяц.
1 малодшага асыстэнта Вакцына-воспенага аддзелу. Аклад 130 р. у месяц.
1 малодшага асыстэнта Сералёгічнага аддзяленьня. Аклад 130 р. у месяц.
Заявы і ўсе дакуманты накіроўваць па адрасе Мікробіолёгічнага Інстытуту—Менск, Нова-Маскоўская, 60, да 15 верасьня 1930 г.
Дырэктар Інстытуту праф. ЭЛЬБЕРТ.

ЭЛЬВОД даводзіць да ведама, што з прычыны праводзімых наладачных работ на электрычнай станцыі,
11 ліпеня а 5 г. раніцы да 8 г. вечара
будзе выключана ўся паравая частка станцыі, з прычыны чаго **будзе спынена падача току** УСЯМУ ГОРАДУ
за выключэньнем вадаправоду, каналізацыі і хлебазаводу.

У нядзелю, 6 ліпеня а 7 гадз. веч. у клюбе Леніна адбудзецца паўторна
АГУЛЬНЫ СХОД членаў і жыхароў **ЖАКТ'у № 21.**
ПАРАДАК ДНЯ:
ПРАЦЯГ СПРЭЧАК І ВЫБАРЫ ПРАЎЛЕНЬНЯ.
Выбары адбудуцца пры любой колькасьці зьявіўшыхся.